8 ՅՈՒԼԻՍ 1995, ՇԱԲԱԹ # 129 (883)

Ազգ
Azg

Կաշառակեր լոբբիստներ են ԱՄՆ-ում Ադրբեջանի շահերը պաշտպանողները

Ինչպես արդեն հաղորդել էինք, «Ուոլ Սթրիթ Ջըռնըլ» ամերիկյան նշանավոր թերթի հունիսի 23-ի համարում տպված հոդվածը տեղեկացնում էր, որ Ադրբեջանի կառավարությունը Մ. Նահանգներում իր շահերն առաջ մղելու եւ լոբբիստական աշխատանք տանելու համար վարձել է «Արխ Գլոբուս Ինտերնեյշընըլ» ֆիրման, որին տարեկան 2,5 միլիոն դոլլար վճարելով փորձելու է նպաստավոր հասարակական կարծիք ստեղծել իր համար: Սակայն պարզվում է, որ այդ ֆիրմայի պատասխանատուները կասկածելի անցյալի տեր մարդիկ են, որոնց «ցուցակ ծառայություններում» կարեւոր տեղ է գրավում կաշառակերությունը, շորթումը եւ խաբեբայությունը: Նրանցից գլխավորն է նախկին կոնգրեսական Ջոն Մըրֆին, որ կաշառակերության համար նախկինում դատապարտված է եղել երեք տարի բանտարկության եւ 20 հազար դոլլար տուգանքի: Երկրորդը Վիլիամ Դիկընսընն է, նախկին կոնգրեսական, որ Մըրֆիի հետ 1992 թ. չթույլատրված այց կատարելով Լիբիա, վերադարձին դաշնակցային դատարանի կողմից տուգանվել է 70 հազար դոլլարով: Երրորդը՝ դարձյալ նախկին կոնգրեսական Վիլիամ Ալեքսանդրն է, որը նույնպես Կոնգրեսում տարբեր շահատակությունների դոսիե ունի, մասնավորապես բանկում առանց դրամագլուխ ունենալու չեկեր ստորագրելու մարզում:

ԼՈՒՐԵՐԻ ՀՈՍՔԻՑ

Հայաստան հասավ իրանյան հեղուկ գազի առաջին մասնաբաժինը

ԵՐԵՎԱՆ, 7 ՀՈՒԼԻՍ, ՍՆԱՐՔ: Այսօր Հայաստանի մայրաքաղաք է հասցվել իրանյան գազի առաջին մասնաբաժինը: Ինչպես հաղորդեց Սնարքի թղթակցին «Հայգազարդ» կոնցեռնի առաջին փոխնախագահ Լիբեր Սիմոնյանը, Երեւան են ժամանել 53 տոննա հեղուկ գազով երեք մեքենա: «Հայգազարդի» եւ իրանյան գազի ազգային ընկերության միջեւ կնքված պայմանագրի համաձայն, մինչեւ ընթացիկ տարվա սեպտեմբեր Հայաստան է առաքվելու երեք հազար տոննա գազ: Փոխնախագահի ասելով, այն օգտագործվելու է բնակչության կողմից, ինչպես նաեւ՝ արդյունաբերության մեջ: Գազի մանրածախ գինը կկազմի 200 դրամ՝ մեկ լիտրի համար, որը կրկնակի էժան է այժմյանից: Վառելիքի երկրորդ մասնաբաժինը ներմուծվելու է հուլիսի 10-11-ին: Սիմոնյանը նշեց, որ Հայաստանի՝ հեղուկ գազի ընդհանուր պահանջները տարեկան կազմում են 20-25 հազար տոննա: Այն հաջողությամբ իրականացնելու դեպքում, ասաց նա, հավանաբար ստորագրվեն նոր պայմանագրեր: Ավտոշարասյան դիմավորողների մեջ էր Իրանի դեսպանության աշխատակիցներից մեկը: Նա գոհունակություն արտահայտեց երկու երկրների համագործակցությունից եւ հայտնեց իր կարծիքն այն հեռանկարում էլ ավելի զարգացնելու օգտին:

Արաները սիրեցին Շամիրամին

Գորիսի թիվ 145 եւ 146 ընտրատարածքներում, համամասնական ընտրությունների արդյունքում, ամենից շատ ձայներ հավաքել են «Հանրապետություն» դաշինքը՝ 3499 ձայն եւ ՀԿԿ՝ 2364: Անսպասելի էր 3-րդ տեղը զբաղեցրած «Շամիրամի» 1065 ձայնը: Դա ոչ միայն գորիսեցի «արաների» «Շամիրամի» նկատմամբ տածած սերն, այլեւ ընտրությունների նախօրյակին գունագեղ գովազդների արդյունք էր: Գովազդները համերգի տպավորություն էին թողնում: Ընտրողների մեջ անեկդոտանման զրույց տարածվեց, որ եթե ձայն տան Շամիրամին, ապա նրանց համերգի ձրի տոմսակ կտրվի: Համեստ կարելի է համարել ՀՅԴԿ-ի զբաղեցրած չորրորդ տեղը եւ արդյունքը՝ 920 ձայն: Այդ թիվը անշուշտ կլիներ խառնիչ, եթե Գորիսի քաղաքային իշխանությունը ժամանակին չխոչընդոտեր ՀՅԴԿ-ի նախընտրական հանդիպումը Գորիսում: Ինչեւէ, ՀՅԴԿ-ը Գորիսում եւս հաղթահարեց 5 տոկոսի պատնեշը: Ընտրաթերթիկում «Հանրապետություն» դաշինքի ընդարձակ տողատակի տակ ծվարած ընտրողի համար գրեթե աննշմար «Շամիրամը» նպաստեց, որ հարյուրավոր ընտրաթերթիկներ անվավեր ճանաչվեն: ԱժՄ-ն Գորիսում ստացել է 764, իսկ ԱԻՄ-ը՝ 384 ձայն: Ինչ վերաբերում է հանրաքվեի արդյունքներին, ապա «Այո»-ն կրկնակի գերազանցում է «Ոչ»-ին:

ՍԵՐԳԵՅ ՏԱՍՈՒՆՅԱՆ

Գնդակոծվել են Վահան գյուղի դիրքերը

Հայ-ադրբեջանական սահմանի ամբողջ երկայնքով պահպանվող երկօրյա հարաբերական անդորրը հուլիսի 6-ի օրվա ընթացքում խախտվել է սահմանի հյուսիս-արեւելյան հատվածում: ՀՀ ՊՆ մամուլի եւ լրատվության վարչությունից հաղորդեցին, որ ժամը 13:55-ից մինչեւ 15:55-ը, այնուհետեւ լույս 7-ի ժամը 1-ից 5-ը Ադրբեջանի զինված ուժերի ստորաբաժանումները ականանետերով եւ խոշոր տրամաչափի գնդացիրներով հրետակոծել եւ գնդակոծել են Կրասնոսելսկի շրջանի Վահան գյուղի պաշտպանական դիրքերը: Տուժածներ եւ ավերածություններ չկան: Հայկական ստորաբաժանումների համարժեք գործողություններից հետո, հակառակորդը դադարեցրել է կրակը: Հայ-ադրբեջանական սահմանի մյուս հատվածներում հարաբերական անդորրը պահպանվել է: *Արմենպրես*

ՀԱՆՐԱՔՎԵ

Ուժի մեջ մտավ նոր Սահմանադրությունը

«Այո»՝ 828370, «ոչ»՝ 349721

Երեկ կեսօրից մոտ Գերագույն խորհրդի Ոսկե դահլիճում ՀՀ ԿԸՀ նախագահ Ռոբերտ Ամիրյանը հրապարակեց Սահմանադրության հանրաքվեի արդյունքը, որը հաստատվել էր ԿԸՀ-ի 23-ից 17 անդամների միաձայն որոշմամբ: Ըստ Ռոբերտ Ամիրյանի, ընտրություններին մասնակցելու իրավունք ունեցողների թիվը 2.189.804 է, մասնակիցներինը 1217531: Սահմանադրությանը «այո» են ասել 828370, «ոչ»՝ 349721: Անվավեր է ճանաչվել 39440-ը: Հանրաքվեին մասնակցել են քվեարկության իրավունք ունեցողների 55,6 տոկոսը, որից «այո» է քվեարկել մասնակիցների 68,04 տոկոսը, որն էլ կազմում է ընտրողների ընդհանուր թվի 37,83 տոկոսը: «Այսպիսով Սահմանադրությունն ընդունված է», հայտարարեց ԿԸՀ նախագահը եւ նշեց, որ Սահմանադրության ուժի մեջ մտնելու պահից դադարում է 1979 թ. Սահմանադրությունը հետագա փոփոխություններով եւ լրացումներով հանդերձ, ինչպես նաեւ սահմանադրական օրենքների գործողությունը: ՀՀ օրենքները եւ օրենսդրական ակտերը գործում են այնքանով, որքանով չեն հակասում Սահմանադրությանը:

Իսկ երեկ կեսօրին Գերագույն խորհրդում տեղի ունեցավ ԿԸՀ-ի նախագահի տեղակալ Գագիկ Ջահանգիրյանի մամուլի ասուլիսը, որը նվիրված էր ընտրությունների եւ հանրաքվեի արդյունքների նախնական ամփոփմանը: Նա նախ նշեց, թե հուլիսի 5-ի ընթացքում պահանջներ են ստացվել ընտրական տեղամասերից այն մասին, որ հերթեր են գոյացել: Այդ առթիվ ԿԸՀ-ն որոշում է ընդունել, որպեսզի տեղամասերում լրացուցիչ քվեախցիկներ տեղադրեն եւ ավելացնեն սպասարկող անձնակազմի թիվը: Այնուհետեւ տեսնելով, որ ձեռնարկված միջոցառումները բավարար չէին, ԿԸՀ-ն ժամը 18-ին որոշում է ընդունել (ըստ ընտրությունների մասին օրենքի 29-րդ հոդվածի 3-րդ մասի) 2 ժամով երկարաձգել հանրաքվեի եւ ընտրությունների անցկացումը: Հուլիսի 5-ին ժամը 19-ին ԿԸՀ-ն ստացել է ՀՀ նախագահի ուղերձը, որում նա աննպատակահարմար է համարել երկարաձգման մասին որոշումը: ԿԸՀ-ն եւս մեկ նիստ է գումարել, 15 րոպե քննարկելուց հետո որոշումը թողնելով ուժի մեջ:

Մինչեւ հուլիսի 6-ի առավոտյան 7.30 ԿԸՀ-ն դեռեւս ոչ մի ընտրատարածքից որեւէ փաստաթուղթ չի ստացել: Առավոտի պահին հայտնի էին միայն 67 ընտրատարածքների ամփոփ արդյունքները: Գագիկ Ջահանգիրյանի ասելով, Երեւանի Մյասնիկյանի եւ Սպանդարյանի շրջաններում Սահմանադրությանն «այո» են ասել ընդամենը 22 տոկոսը, իսկ Շենգավիթի շրջանում 65-70 տոկոսը: Նշված 67 ընտրատարածքների ցուցակներում նշված ընտրողների թիվը 958.155 է, որից մասնակցել է 556.095-ը: Սահմանադրությանը «այո» են ասել 403.727-ը, «ոչ»՝ 132.211-ը: Պատասխանելով մեր հարցին, Գագիկ Ջահանգիրյանը նշեց, թե ԿԸՀ-ն ստացել է տասնյակից ավելի գանգատներ, որոնց թիվը շարունակում է աճել: Այդ գանգատների ճնշող մասը վերաբերում է մեծամասնական ընտրակարգով անցկացված ընտրությունների արդյունքներին: Հանձնաժողովի փոխնախագահը նշեց, թե 10-օրյա ժամկետում կքննեն եւ լուծում կտան դրանց, իսկ արդյունքների վերջնական ամփոփումից 2 շաբաթ անց կանցկացվեն կրկնակի քվեարկություններ: Բացի այդ, այժմ կգրանցվեն այն թեկնածուները, որոնց վերաբերյալ գանգատներ չեն լինի: Ժամը 16-ին տեղի ունեցավ պրն. Ջահանգիրյանի երկրորդ մամուլի ասուլիսը, որի ընթացքում հայտարարվեց, թե 111 ընտրատարածքներից ստացված տեղեկությունների ամփոփման արդյունքում, 41,45 տոկոսը այո է ասել Սահմանադրությանը: Այն է, 1 մլն. 450.390 մասնակցելու իրավունք ունեցողներից ընտրություններին քվեարկել է 843,355-ը, որից 601.265-ն է «այո» ասել Սահմանադրությանը:

Ստացվել են նաեւ մոտ 100 դիմում-բողոքներ, որոնք հիմնականում վերաբերում են մեծամասնական ընտրություններին: Գագիկ Ջահանգիրյանը նշեց, թե հիմնականում արձանագրություններ չեն ստացվել Երեւանի ընտրատարածքներից եւ դրանց թիվը հասնում է 39-ի: Ա. Հ.

ՀԱՅ ԳՈՐԾ

Սկսվեց «Դրոյի» դատավարությունը

Հրանտ Մարգարյանին դիմավորեցին ծափերով

ՍԱՄՍՈՆ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Հուլիսի 7-ին, առավոտյան մոտ ժամը 11-ին ՀՀ Գերագույն դատարանում սկսվեց «Դրոյի» դատավարությունը: Մեղադրյալների համար նախապատրաստված երկաթյա ճաղավանդակի ճաղաշարերն ստուգելուց հետո դատարան բերեցին 11 մեղադրյալներին՝ Արմեն Արծրունուն, Արա Հարմանդարյանին, Հովհաննես Մկրտչյանին, Էդիկ Սիմոնյանին, Գեղամ Մանուկյանին, Գեւորգ Ալավերդյանին, Թաթուլ Գաբրիելյանին, Արմենակ Մնջոյանին, Արմենակ Զաքարյանին, Արմեն Գրիգորյանին եւ Հրանտ Մարգարյանին, որին դատարանը դիմավորեց բուռն ծափողջույններով ու բացականչություններով: Այնուհետեւ ներկայացավ դատարանի կազմը՝ Գերագույն խորհրդի ավագ դատախազ Միխայել Գրիգորյանը օգնականի հետ միասին, ատենակալներ Խաչիկ Բաբախանյանը եւ Էդմոնդ Ռաֆյանը, մեկ պահեստային ժողովրդական ատենակալ Հովհաննես Միքայելյանը եւ Գերագույն դատարանի նիստերի քարտուղար Լեւոն Ղազարյանը: Դատական նիստը նախագահում էր Գերագույն դատարանի անդամ Էդվարդ Մանուկյանը: Դատավարությունն սկսվեց մեղադրյալների ինքնության ստուգմամբ: 11 մեղադրյալներից 3-ը ազգությամբ հայ օտարերկրյա քաղաքացիներ են: Արմեն Արծրունին եւ Արա Հարմանդարյանը Լիբանանի Հանրապետության քաղաքացիներ են, իսկ Հրանտ Մարգարյանը Իրանի Իսլամական Հանրապետության: Մնացյալ 8-ը Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիներ են, երեւանաբնակներ: Նրանցից 3-ը բարձրագույն կրթություն ունեն, 1-ը թերի բարձրագույն, իսկ մնացյալը՝ միջնակարգ: 11-ից 8-ը Հայ հեղափոխական դաշնակցության անդամներ են, իսկ 3-ը անկուսակցական: Մինչ այդ դատված չեն եղել: Նրանցից 5-ը մասնակցել են Արցախի ազատագրական պայքարին: Նախագահը պարզեց նաեւ մեղադրյալների առողջական վիճակը բացառությամբ 1-ի, մյուսները իրենց առողջական վիճակը բավարար համարեցին: Նրանցից Գեւորգ Ալավերդյանը տեղեկացրեց, որ ներկայումս անառողջ վիճակում է գտնվում, սակայն անհրաժեշտ զգաց իր վաղորդյան մասին բարձրաձայն հայտնել: Ավելացրեց նաեւ, որ նույն ինքնությամբ վիրահատվել է երկու անգամ, ԱԱՊՎ-ի մեկուսարանում գտնվելու ժամանակ դիմել է բժշկական օգնության ստանալու համար, սակայն բժիշկը հայտնել է, որ կրկին վիրահատում է անհրաժեշտ:

Տես ⇨ էջ 2

Սրեբրենիցան ռմբակոծման տակ

ՍԱՐԱԵՎՈ, 7 ՀՈՒԼԻՍ, ՏԱՍՍ: Ծանր մարտեր բռնկվեցին Բոսնիայի իսլամական Սրեբրենիցա անկլավի շուրջ: Սերբական հրետանին ծանր ռմբակոծության տակ առավ ավանը, հարյուրավոր ռումբեր ընկան ոչ միայն իսլամների դիրքերի, այլեւ բնակելի շենքերի վրա: Կան մեծ թվով զոհեր եւ վիրավորներ: Ավանում գտնվող խաղաղապահ զորքը թաքնվեց ապաստարաններում: Այսօր ռմբակոծվեց նաեւ Բոսնիայի մայրաքաղաք Սարաեւոն: Արկերի պայթյունից սպանվեց երկու երեխա:

ԱՄՆ-Վիետնամ դիվանագիտական հարաբերություններ

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 7 ՀՈՒԼԻՍ, ՏԱՍՍ: Սպիտակ տան շրջանակներում ակնկալում են, որ նախագահ Քլինթոնը շուտով կհայտարարի Վիետնամի հետ Մ. Նահանգների դիվանագիտական հարաբերություններ հաստատելու մասին: Նույն շրջանակների կարծիքով, նախագահը կարող էր ավելի շուտ հայտարարել այդ մասին, եթե չուզենար ազգային անվտանգության գծով իր խորհրդական Անթոնի Լեյքի հանձնարարական տեղեկագիրն այդ կապակցությամբ: Համենայնդեպս, դիվհարաբերությունների հաստատումից առաջ պետքարտուղարությունը Հանոյից պահանջում է ամբողջական տվյալներ վիետնամյան պատերազմում անհետ կորած հայտարարված 2000 ամերիկյան զինծառայողների մասին:

ՇՐՋԱՆ

Թուրքիան նորից է զորք ուղարկել Հյուսիսային Իրաք

ԱՆԿԱՐԱ, 7 ՀՈՒԼԻՍ: Թուրքիան այս շաբաթ նորից է զորք ուղարկել Հյուսիսային Իրաք անջատողական քրդական զինված կազմավորումներին հետապնդելու համար: Անցյալ մարտ ամսից ի վեր, երբ թուրքական բանակի մոտ 35 հազարանոց զորամիավորումներ անցան իրաքյան սահմանը եւ շուրջ մեկ ամիս մարտեր մղեցին Քրդստանի աշխատավորական կուսակցության մարտիկների դեմ, սա մեծածավալ ներթափանցումն է հարեւան երկրից ներս: Ապրիլ ամսին ավարտելով ռազմական գործողությունները Հյուսիսային Իրաքում, թուրքական բանակի հրամանատարությունը հայտարարել էր, որ դրանով «ողնաշարն են կոտրել» քուրդ ապստամբների, այնինչ այս շաբաթվա հարձակումն այլ բան է հուշում:

Տիգրան Հակոբյանի աթոռն առայժմ թափուր

Ինչպես տեղեկացրել էինք «Ազգի» երեկվա համարում, ՀՀ նախագահի հրամանագրով հուլիսի 4-ից 5-ի գիշերը եթերում Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հարցազրույցը կրկնելու եւ այդ մասին Ընտրությունների մասին օրենքը խախտելու համար, պաշտոնանկ է արվել հեռուստառադիոպետվարչության պետ Տիգրան Հակոբյանը: ՀՀ նախագահի մամուլի քարտուղար Լեւոն Զուրաբյանը հաստատելով այդ պաշտոնանկությունը, նշեց, թե առայժմ այդ պաշտոնում որեւէ անձ չի նշանակվել եւ այդ հարցը դեռեւս խորությամբ չի քննարկվել: Նա հայտնեց նաեւ, թե Տիգրան Հակոբյանին դեռեւս որեւէ պաշտոն չի առաջարկվել: Պետհեռուստառադիոյի պետի պարտականությունները կատարում է առաջին տեղակալ Էդուարդ Մելիքսեթյանը, որն իր հերթին նշեց, թե առայժմ որեւէ ժամկետ չի նշվել: Նա ասաց նաեւ, որ իրեն հայտնի չէ, թե «Լրաբերի» տնօրեն Արայիկ Մանուկյանին փոխարինելու է «Ժամանակակցի» Ալեքսանդր Իսկանդարյանը:

Իսկ թե ո՞վ կլինի նոր հեռուստառադիոպետը, կպարզվի մոտ ապագայում: Հնարավոր թեկնածուների մեջ են այժմյան տեղակալները, ինչպես նաեւ Արմենպրեսի տնօրենն ու «Առավոտի» գլխավոր խմբագիրը:

digitised by A.R.A.R.@

Սկիզբը էջ 1

Մեղադրյալները վավերացրին նախագահ Մանուկյանի հայտարարությունն այն մասին, որ հունիսի 28-ին ծանոթացել են իրենց ներկայացված մեղադրանքներին եւ ստորագրել փաստաթուղթը: Այնուհետեւ Է. Մանուկյանը ներկայացրեց տուժողներին՝ Բագրատ Միրաքյան, Գայանե Հովհաննիսյան, Արկադի Թունյանի փոխարեն ներկա էր հայրը եւ տուժողներից մեկի մայրը: Չէին ներկայացել նաեւ Արկադի Թունյանը (հայրը տեղեկացրեց, որ որդին գտնվում է Ռուսաստանում, հավանաբար այնտեղ վիրահատության կենթարկվի, ուստի դատին ներկա գտնվել չի կարող) եւ Էմմա Նույալյանը (նրա մասին ասվեց, որ նախապես ծանուցվել է դատավարությանը ներկա գտնվելու համար): Տուժող կողմի բացակայությունը անորոշություն մտցրեց դատավարության ընթացքի մեջ: Արկադի Թունյանի փոխարեն հոր վկայի դերում հանդես գալը անընդունելի համարվեց: Մեղադրյալների մեծ մասը, նաեւ փաստաբաններից մի քանիսը այն կարծիքին էին, որ առանց տուժող կողմի ու վկայի ներկայության դատավարությունն սկսելը ճիշտ չէ եւ խնդրեցին հետաձգել մինչեւ նրանց ներկա գտնվելը: Դատական կոլեգիան 5 րոպե խորհրդակցելուց հետո գտավ, որ առանց նրանց էլ կարող են շարունակել դատավարությունը եւ ընթացքում կաշխատեն ապահովել նշված անձանց ներկայությունը:

Դատավարությունը շարունակվեց. մեղադրյալների եւ փաստաբանների կողմից տվյալ դատին դատական կոլեգիայի կազմի, նրա անդամների, ատենակալների, դատախազի ու նրա օգնականի վերաբերյալ առարկություն չկար: Միայն փաստաբան Ռուբեն Ռուստամյանն առարկություն ներկայացրեց դատախազի օգնականի ներկա գտնվելու վերաբերյալ, հիմնավորելով, որ դատական օրենսգրքով նման բան չի նախատեսվում: Դատախազ Մ. Գրիգորյանը օգնականի անհրաժեշտությունը մեկնաբանեց քննվող գործի մեծածավալությամբ եւ համաձայնեց արձանագրության մեջ նշել, որ նա դատավարությանը կմասնակցի միայն տեխնիկական մասով: Դատապաշտպաններին ներկայացնելիս պարոն Մանուկյանը հայտնեց, որ նախաքննության ընթացքում Հրանտ Մարգարյանի շահերը պաշտպանել են փաստաբաններ Ռուբեն Սախալյանը ու Անահիտ Նույալյանը: Ռ. Սախալյանը առարկեց այդ մտքին եւ հանդես եկավ հայտարարությամբ, որ նախաքննության ընթացքում ՀՀ դատախազության քննչական մարմնի պետ, ներկայումս գեներալ-մայոր Սուրեն Գյոզալյանի գրությամբ իրեն զրկել են Հ. Մարգարյանի շահերը պաշտպանելուց եւ վկայակոչելով քրեական օրենսգիրքը, Ս. Գյոզալյանի գործունեությունը գնահատեց հանցավոր: Հայտնեց նաեւ, որ իր գրավոր բողոքին Գերագույն դատարանն ընթացք չի տվել: Անպատասխան է մնացել ՀՀ փաստաբանների կոլեգիայի նախագահության կողմից ընդունված դիմումը, որով պահանջվել է վերջ տալ ապօրինություններին եւ իրեն թույլ տալ մասնակցելու պաշտպանությանը: Այդ պատճառով էլ Հ. Մարգարյանը զրկվել է օրենքով նրան ընձեռված պաշտպան ունենալու իրավունքից: Ուշադրավ դա օրենքի կոպիտ խախտում, Սախալյանը տնօրինական նիստում միջնորդություն է ներկայացրել այն քննարկելու համար, որը նույնպես մերժվել է: «Դա նույնպես քրեադատավարական նորմի խախտում է, սակայն ես առայժմ ձեզ բացարկ չեմ հայտարարում», ավարտեց դատապաշտպանը: Իսկ Հրանտ Մարգարյանն ավելացրեց, որ նախաքննության ընթացքում փոխվել է երեք դատապաշտպան. «Վերջում եկավ տիկին Նույալյանն ու հաղթեց»:

Մեղադրյալների ու դատապաշտպանների համատեղ հանդես գալու համաձայնությունը ստանալիս նրանց մեծ մասը հրաժարվեց իրենց պաշտպաններից: Հրանտ Մարգարյանը չառարկեց, որ իր շահերը դատավարության ընթացքում պաշտպանեն փաստաբաններ Անահիտ Նույալյանն ու Ռուբեն Սախալյանը: Արմենակ Մինոյանի պաշտպանն է հանդես գալիս փաստաբան Ռուբեն Ռուստամյանը: Թաթուլ Գաբրիելյանը եւ Գեղամ Մանուկյանը նույնպես համաձայնեցին իրենց փաստաբաններին: Իսկ հրաժարվողները, հիմնականում մեկ պատճառաբանությամբ՝ անտարբերություն ու անտեղյակություն, շնորհակալություն հայտնեցին ներկա գտնվող փաստաբաններին եւ ծնողներին թողեցին նոր փաստաբաններ գտնելու հարցը: Քանի որ այլեւս հնարավոր չէր առանց դատապաշտպանների շարունակել դատավարությունը, դատական կոլեգիան որոշեց հետաձգել այն մինչեւ նոր դատապաշտպաններ գտնելը եւ խոստացավ լրացուցիչ տեղեկացնել դատավարության օրվա մասին:

ՀՅԴ ԳՈՐԾ

Սկսվեց «Դրոյի» դատավարությունը

Հրանտ Մարգարյանին դիմավորեցին ծափերով

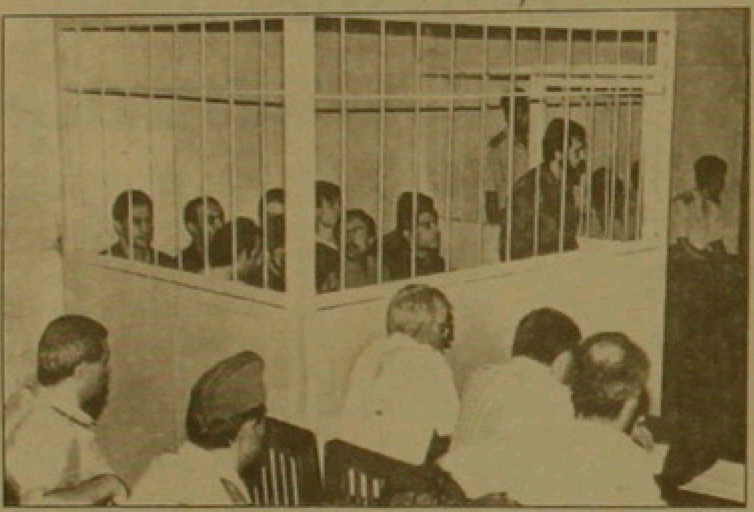

ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

«Խախտումներն ու անօրինությունները հսկայական են»

Միջազգայիններն ու տեղականները տարակարծիք են

ԵՐԵՎԱՆ, 7 ՀՈՒԼԻՍ, ՓԱՍՏ: Չափազանցություն չի լինի, եթե ասենք, որ ընտրությունների «խմորը դեռ շատ ջուր է քաշելու»: Միջազգային դիտորդների ասուլիսներին այսօր հետեւեց «Քվեարկություն-Հայաստան» տեղական դիտորդների հանձնախմբի ասուլիսը, որում հրապարակվեցին «առաջին, նախնական արդյունքները ընտրապայքարի եւ ընտրությունների ընթացքում տեղի ունեցած խախտումների ու անօրինականությունների մասին»:

Սկզբում նշվեց, որ բավականին լուրջ խոչընդոտներ են եղել հանձնախմբի թե գրանցման եւ թե աշխատանքի ընթացքում: Նշելով, որ 1700 դիտորդները առաջնորդվել են չեզոքություն պահպանելու սկզբունքով, հանձնախմբի անդամ Լեւոն Ներսիսյանը հայտնեց, որ «իրավական դաշտը չէր համապատասխանում եւ չէր նպաստում հանձնախմբի աշխատանքներին»: Ընդգծելով, որ «օրենքների մի շարք կետերի հակասությունը եւ անհամապատասխանությունը գործող Սահմանադրությանը կասկածի տակ է դնում հանրաքվեի եւ ընտրությունների իրավական լինելը»: Նշվեց, որ արտահայտված կարծիքը հնարավոր է իրավականորեն ապացուցել: Բավականին երկարատեւ ելույթում Լ. Ներսիսյանը հիմնականում մի քանի անգամ կրկնեց այն միտքը, թե խախտումները բազմաթիվ են եւ դրանք հնարավոր է ապացուցել: Ընդունելով մոտենալով միջազգային դիտորդների արտահայտած տեսակետներին, «որոնք հիմնված են միայն հուլիսի 5-ի իրադարձությունների վրա», Լ. Ներսիսյանը նշեց, որ տեղական դիտորդները, գալով քիչ հեռվից, խախտում են համարում նաեւ մի շարք թերթերի, կազմակերպությունների գործունեության արգելումը, ընդդիմադիր եւ իշխանամետ կուսակցությունների համար ոչ հավասար պայմանների ստեղծումը եւ այլն: «Նշված երեւույթները նպաստավորված էին որոշակի արդյունք ստանալուն», հայտնեց Լ. Ներսիսյանը: Իսկ խախտումների մասին տեղեկությունները դեռեւս շարունակվում են ստացվել եւ դրանք անպայման կհրապարակվեն: Արձանագրված խախտումները բնութագրվեցին «մանրուքներից մինչեւ լրջորեն հետաքննելի»:

Հանձնախումբը առանձնակի ուշադրություն է դարձրել զինվորականների քվեարկությանը եւ այս հարցի կապակցությամբ նշվեց, որ զինվորները քվեարկում էին առանց անձը հաստատող փաստաթղթի կամ առանց նկարի փաստաթղթի: Ցավով արձանագրվեց նաեւ, որ գործել է մեկ շրջող քվեատուփով «կարուսել» կոչվող երեւույթը՝ «իրենց մարդուն անցկացնելու համար»: Լրագրողների խնդրանքով նշվեցին մի քանի ընտրատարածքներ՝ 20, 26 եւ այլն: Հատուկ նշվեց նաեւ որոշ տեղերում կրակոցների արձանագրման փաստը: Հանձնախմբի տարածած ծավալուն հայտարարության մեջ նշելով խախտումների մասին, եզրակացվում է, որ «ընտրությունները ոչ ամբողջովին են համապատասխանում ազատ ու արդար ընտրությունների չափանիշներին»: Իսկ վերջնական եզրակացությունը, որը կներկայացվի երկու շաբաթ հետո, հիմնված կլինի ավելի հանգամանալի ուսումնասիրությունների վրա եւ «կընդգրկի նաեւ ընտրությունների գործունեությունը բարելավելու որոշակի հանձնարարականներ, որոնք, հույս ունենք, հնարավոր կլինի գործադրել մոտ ապագայում»: Ուշագրավ էր այն հայտարարությունը, թե «ձեռքի տակ եղած տվյալների համաձայն, մոտ 3 տոկոսն է «այո» ասել Սահմանադրությանը»:

Անդրադառնալով «Փաստի» թղթակցի այն հարցին, թե ինչով է պայմանավորված տեղական եւ միջազգային դիտորդների կարծիքների հակասությունը, Լ. Ներսիսյանը նշեց. «Ես չգիտեմ, թե ինչով է պայմանավորված միջազգային դիտորդների կարծիքը, սակայն ընտրությունները չէին կարող օրինական լինել հենց օրենքների հակասության պատճառով»: Իսկ հավաքվածների մեջ զարմացնողն էր այն մտայնությունը, թե միջազգային դիտորդների «ազատ, բայց ոչ արդար» որակումը խիստ ճկուն բնորոշում է: Այս առումով քննադատական խոսք ասաց նաեւ Կանանց հանրապետական խորհրդի նախագահ Նորա Հակոբյանը, միաժամանակ խիստ քննադատության ենթարկելով «Շամիրամ» կազմակերպությանը:

Օրինախախտումները վճռեցին ընտրությունների ելքը

Թիվ 28 ընտրատարածքում գրանցված պատգամավորության մի շարք թեկնածուների եւ նրանց վստահելիների վկայությամբ «հազիվ թե հանրապետությունում գտնվեր մի այլ ընտրավայր, որտեղ օրինախախտումները լինեին այդչափ արտահայտված»: Հիշեցնենք, որ նշված ընտրատարածքում 8 այլ թեկնածուների ցանկում գրված էր նաեւ Էդուարդ Եգորյանի անունը: Նախ՝ Ֆիզիկայի ինստիտուտի տարածքում կազմավորված թիվ 192 տեղամասի ընտրողների ցուցակում ընդգրկված էին նաեւ մի զորամասի ծառայողներ, որն ամբողջովին տեղայնացված էր թիվ 27 ընտրատարածքի սահմաններում եւ անմիջական հարեւանությամբ չէր թիվ 28 ընտրատարածքի հետ: Այդ «թյուրիմացությունը», ինչը ընտրությունների մասին օրենքի 6-րդ հոդվածի կոպիտ խախտում է, այնուամենայնիվ մեծապես վճռեց ընտրությունների վերջնական արդյունքները, առավել կասկածելի եւ ազատամիտ զինվորների հետ քվեախցիկ էին մտնում նաեւ սպաները: Նկատվել էին նաեւ դեպքեր, երբ մեկ ընտրողը մի քանի անձնագրերով էր խցիկ մտնում: Նույն ընտրատարածքի՝ Դավիթաշենի թիվ 191 տեղամասը մեծապես պաշարված էր շուրջ 50 «տղերքով», որոնք «հսկում» էին տարածքը՝ դիմավորելով եւ ճանապարհելով «հատուկ նշանակության» ավտոբուսները. խառնաշփոթությունը հաճախ ծավալվում էր նույնիսկ ավտոբուսների սրահում: Նման օրինախախտումներին միջամտելու փորձերն անարդյունք էին եւ չափազանց վտանգավոր. հայհոյանքներ եւ սպառնալիքներ էին թափվում բոլոր անհնազանդ վստահված անձանց վրա: Ստեղծված պայմաններում անօրինականությունը բավականին շուտ վերածվեց «նորմալ գործելակերպի», ամեն ինչ վերցված էր խիստ հսկողության տակ: Վերոհիշյալ տեղամասերում էլ ըստ էության ծրագրված էր վճռել ընտրությունների ելքը:

Ընտրատարածքի մյուս՝ 193, 194 եւ 195 տեղամասերում նույնպես նկատվում էին օրինախախտումներ: Այդուհանդերձ նշված տեղամասերում առավելությունը Էդուարդ Եգորյանի հիմնական մրցակից Ավետիք Իշխանյանի (ԱԺՄ) կողմն էր, Սահմանադրության նախագծին «այո» ասողների թիվը՝ չնչին: Սակայն քվեաթերթիկների հաշվառումից հետո «հանկարծակի» անհետանում են 759 քվեաթերթիկ, որոնցից 396-ը՝ վերաբերում էին հանրաքվեին, 248-ը՝ մեծամասնական եւ 148-ը՝ համամասնական ընտրություններին: Արդյունքում Ավետիք Իշխանյանը «դուրս է հանվում խաղից»: Անտարակույս, եթե կանխվեին օրինախախտման դեպքերից մի քանիսը՝ մասնավորապես զորամասի անձնակազմի մասնակցությունը, Ավետիք Իշխանյանի եւ Էդուարդ Եգորյանի Ազգային ժողովի պատգամավոր դառնալու հնարավորությունները կհավասարվեին:

«Ես ինչ որ տեղ նույնիսկ գոհ եմ արդյունքներից, հայտարարեց Ավետիք Իշխանյանը, հակառակ դեպքում բռնությունները իմ վստահելի անձանց նկատմամբ ընդհուպ մինչեւ սպանություն՝ անխուսափելի էին»: Ա. Դ.

ՕՏԱՐ ՄԱՄՈՒԼ

Հայ ընտրողների դժվարին կյանքը շարունակվում է

Բրիտանական նշանավոր «Դը Թայմս» թերթն իր հուլիսի 6-ի համարում Մոսկվայի իր թղթակից Ռիչարդ Բիստոնի գրչով անդրադարձել է Հայաստանում խորհրդարանական ընտրություններին եւ հանրաքվեին: Ընդհանրապես Հայաստանի տնտեսական դժվարությունների, Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության եւ էներգիայի սղության մասին խոսելուց հետո, թղթակիցը կենտրոնացել է նախագահ Լ. Տեր-Պետրոսյանի՝ քվեարկություններին մասնակցելու փաստի վրա, հիշեցնելով, որ ընտրական տեղամաս մտնելու պահին նախագահին է մոտեցել Գալինա Դովլաթյան անունով մի թոշակառու, որի թոշակը հազիվ է կազմում 3 ֆունտ ստեռլինգի համարժեք դրամ, եւ ասել. «Հիվանդ եմ, խնդրում եմ օգնել ինձ, գոնե էլեկտրական հոսանք տվեք»: Նախագահը, ըստ թղթակցի, համակրանքով եւ ուշադիր լսելուց հետո խոստացել է օգնել:

Ավելի շուտ Հայաստանի եւ հայ ընտրողի սոցիալական վիճակին անդրադարձող գրության մեջ հոդվածագիրն անդրադարձել է նաեւ ընդդիմությանը, նշելով այն փաստը, որ ընդդիմադիր կուսակցություններն օգտագործում են ամենօրյա կյանքի դժվարությունները եւ մեղադրում նախագահին հետզհետե ավելի մենատիրական վարչակարգ հաստատելու մեջ:

ԱՍՈՒԼԻՍ

ԿԲՀ չորս ներկայացուցիչները նո՞ր են գիտակցում իրենց պատասխանատվությունը

ԿԲՀ-ի չորս ներկայացուցիչների կողմից (Կարինե Վարդանյան, Սեյրան Մկրտումյան, Ռոբերտ Մարտիրոսյան եւ Գուրգեն Բոյաջյան) հուլիսի 7-ին ԱԻՄ-Ք-ի գրասենյակում հրավիրված մամուլի ասուլիսի ժամանակ ընթերցվեց մի հայտարարություն, որտեղ դատապարտվում էին ինչպես ԿԲՀ-ի գործունեությունը, այնպես էլ պաշտոնական զանգվածային լրատվամիջոցների անհիմն հաղորդումները: Մինչդեռ զարմանալին այն է, թե ինչո՞ւ ԿԲՀ-ի վերոհիշյալ անդամները միայն ընտրությունների կայացումից հետո «գիտակցեցին իրենց պատասխանատվությունը» (ինչպես գրված է հայտարարության մեջ) ի լուր աշխարհի հրապարակ հանել, մասնավորապես, Կենտրոնական հանձնաժողովի գործելակերպը: Հնարավոր չէ՞ր արդյոք այդ ամենի մասին տեղեկացնել հուլիսի 5-ին նախորդող ժամանակահատվածում: Ի դեպ, մեր հարցին, թե ինչո՞վ է իրար բացատրվում նման հանդիպման եւ [illegible], Կարինե Վարդանյանը պատասխանեց. «Մենք նման հանդիպում կազմակերպել ենք առաջինը»: Զարմանալի, նույնիսկ զավեշտական պատասխան, երբ հաշվի առնենք, որ վճռական օրինախախտումները կատարվել են մայիս եւ հունիս ամիսներին: Նկատենք նաեւ, որ նախընտրական արշավի տեղամասային բնույթի բոլոր գրանցված եւ չգրանցված օրինախախտումների ճանապարհները մինչ օրս տանում են ԿԲՀ: Անհասկանալի էր նաեւ այն, թե ինչու ԿԲՀ-ի անդամ Ռոբերտ Մարտիրոսյանը արձանագրված օրինախախտումների ընթացքում նշեց վերացական (նրա խոսքերով X) տեղամասի դեպքերը, մեկնաբանելով սույն փաստը չափազանց տարօրինակ ձեւով. «Ես անկախ դիտորդներին միայն կարող եմ հաղորդել ընտրատարածքի թիվը»:

Թող մենք էլ զիջենք. «Ազգը» բավականին գործ է արել օրինախախտումների լուսաբանման վերաբերյալ: Հասկանալի չէր միայն լրագրողներին հրավիրելու եւ ասուլիս կազմակերպելու իմաստը:

ԱՐԻՍ ՂԱԶԻՆՅԱՆ

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
[illegible]
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (7 8852) 151065
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ԴԻԼԱՆԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայութիւն / 581841
Լոգօ եւ տառատեսակները ՊԱՒԵԼ ՊԱԼԼԱՔԵԱՆԻ
Apple Macintosh համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱՍՈՒԼԻՍ

«Խաղաղ» ընտրատարածքի դիտորդներ

Ամերիկայի հայկական համագումար կազմակերպության դահլիճում երեկ լրագրողներին ասուլիսի էին հրավիրել Աննա Աբաջյանը եւ Թիմ Ջեմալը, որոնք Հայաստանում են ընտրություններին որպես դիտորդ մասնակցելու առաքելությամբ։ Տիկին Աբաջյանը, որ կոնգրեսական Քրիստոֆեր Քոկսի օգնականն է, եւ պարոն Ջեմալը (Ամերիկայի հայկական համագումարի Կոնգրեսի ու Սենատի հետ հարաբերությունների բաժնի տնօրեն) ասուլիսի սկզբում հարկ համարեցին անդրադառնալ հունիսի 29-ին ԱՄՆ Կոնգրեսի ներկայացուցիչների պալատի ընդունած հայանպաստ երկու կարեւորագույն որոշումների (տես «Ազգ», հունիս 30) եւ Ամերիկայի «առաջնեկական» հայկական լոբբիին եւ նրա մեծագույն աշխատանքին՝ նվված որոշումների ընդունման ուղղությամբ։ Աննա Աբաջյանը հայտնեց, որ քաղաքական նկատառումներից բացի լոբբիի գործարար ներկայացուցիչներին խիստ հետաքրքրում է Հայաստանում սեփականաշնորհման գործընթացը, որը ազատ շուկայական հարաբերությունների հնարավորություն է ստեղծում։ Ուստի չափազանց կարեւոր են Ադրբեջանի կառավարությանը ամերիկյան ուղղակի օգնության տրամադրման արգելքը, քանի դեռ այդ երկիրը շարունակում է շրջափակել Հայաստանը, եւ Թուրքիային ցույց տրվող ֆինանսական օգնության երկուսից ավելի անգամ (25 մլն դոլլարով) կրճատումը։ Թիմ Ջեմալը հայտնեց, որ այդ մասին նկարահանված է տեսաֆիլմ, որը շուտով կցուցադրվի Ա1 ծրագրով։

Գնահատելով ամերիկահայ մեր հայրենակիցների գործը, այնուամենայնիվ այն տպավորությունը ստացանք, որ նրանք կարծում են, թե լուրի ավետաբերներն իրենք են, եւ ասուլիսի մեծ մասը նվիրվեց Կոնգրեսի որոշումների լուսաբանմանը։ Մինչդեռ լրագրողները սպասում էին օրախնդիր՝ ընտրությունների շուրջ տեղեկատվության։ Այդ մասին խոսվեց ավելի կարճ եւ միանգամայն լավատեսական երանգներով, որը թույլ է տալիս մտածել, թե դիտորդների տեղաբաշխման ժամանակ միտումնավորությունն անկասկած է, քանի որ սեփական նախաձեռնությամբ տեղամասեր ընտրած դիտորդներն ականատես են եղել այն անարդարություններին, մեծ կամ փոքր օրինախախտումներին, որոնց մասին ասվում են այլ ասուլիսներում եւ հանրահավաքների ժամանակ։ Նույն օրը «Քվեարկություն-Հայաստան» կազմակերպության ասուլիսին հրապարակվեցին օրինախախտումների բազմաթիվ փաստեր։ Այնուամենայնիվ դիտորդների մեծ մասը եղել էր «խաղաղ» ընտրատարածքներում եւ արձանագրել, որ՝ մարդկանց վրա ճնշում չի գործադրվել, ամեն ինչ արվել է ընտրություններն ազատ եւ արդարացի անցկացնելու համար, ապահովվել է ամենակարեւորը՝ լրացնելիս գաղտնիության երաշխիքը, բարդությունը եղել է միայն քվեաթերթիկները լրացնելու եւ այլ տեխնիկական հարցերում։

Ի դեպ, պարոն Ջեմալի մի արտահայտությունը՝ «Ես երբեւ այն տեղում չեմ, որ կարողանամ ազատ կողմնորոշվել եւ շատ բաներ չգիտեմ», առիթ է տալիս մտածելու, որ «դիտորդը» պրոֆեսիոնալիզմ եւ հոտառություն ենթադրող մասնագիտություն պետք է դառնա։

ԱՆՈՒՇ ԳԱԼՍՏՅԱՆ

Ճշտում

«Ազգի» երեկվա համարում Նույյան Տառյանի «Ընտրատարածքներ» խորագրով թիվ 29 ընտրատարածքին վերաբերող հաղորդագրության մեջ ճիշտ չի եղել մեծամասնական ընտրակարգով ամենից շատ ձայներ ստացողի անունը։ Գեղամ Սարգսյանի փոխարեն պետք է լինի Գագիկ Սարգսյան։

ՕՐԻՆԱԽԱԽՏՈՒՄ

Թե ինչ պատահեց թիվ 24 ընտրատարածքում

Արաբկիրի թիվ 24 ընտրատարածքում ընտրություններից միայն 2 օր առաջ էին պատրաստվել ընտրողների ցուցակներ, որոնցում միեւնույն անձինք կրկնվում էին 2-3, երբեմն էլ 4-5 անգամ, իսկ թիվ 161 տեղամասում միեւնույն համարի տակ պատրաստվել էին 3 ցուցակ (70 մարդուց) եւ Ռաֆիկ Պետրոսյանի ներկայացուցիչ Մուշեղ Հայրապետյանի կողմից հայտնաբերվելուց հետո պատառոտվել (եւ ոչ թե արձանագրվել) էին տեղամասային հանձնաժողովի նախագահ Ռաֆիկ Խաժոյանի կողմից։ Ընտրություններից մեկ օր առաջ Ռ. Պետրոսյանը դիմում է ԿԸՀ-ին եւ ընտրատարածքային հանձնաժողովի նախագահ Յու. Բաբայանին եւ կցում ցուցակներին միեւնույն քաղաքացիների կրկնության 400 դեպքերի տվյալներ։

Յու. Բաբայանը պարզապես խուսափել է, որ Ռ. Պետրոսյանը ԿԸՀ-ին դիմի եւ խոստացել է թեկուզ գիշերը մաքրել ցուցակները ու կազմակերպել օրինական ընտրություններ, բայց ընտրությունների օրը պարզվեց, որ չի արել դա։

Ընտրատարածքի թիվ 165 տեղամասում (Լ. Տոլստոյի անվան դպրոց), որտեղ աշխատում է թեկնածու Ա. Բեյբությանի մայրը, Ռ. Պետրոսյանի ներկայացուցիչներին այդպես էլ չեն տվել 5 ցուցակներ, իսկ թիվ 160 տեղամասում («Ծիածան» կոմբինատ) 3 ցուցակներ, որոնց մեջ կենտրոնացված են եղել քաղաքացիների անվան կրկնությունները եւ որոնցով այս կամ այն թեկնածուի (տվյալ դեպքում Բեյբությանի եւ Կ. Բալայանի) օգտին 2-3 անգամ քվեարկել են միեւնույն քաղաքացիները։

Թիվ 163 տեղամասում (կանոյի ֆաբրիկա) քվեաթերթիկներ են ստացել 1129 մարդ, բայց քվետուփում հայտնաբերվել են 1268-ը, այսինքն 139-ով ավելի կեղծ մարդ է քվեարկել Կիմ Բալայանի օգտին։ Ի դեպ, այդ թաղամասում էին խոսակցություններ պտտվում, որ թեկնածու Կ. Բալայանը նախկին ԲԽՍ-ական Բորիկ Գալստյանի միջոցով 30-ական դոլլար է բաժանել բնակիչներին իր օգտին քվեարկելու համար։

Թիվ 164 տեղամասում (151-րդ դպրոց) թեկնածու Ս. Քոչարյանի եւ Կ. Բալայանի կողմնակիցների միջեւ ժամը 17-ի սահմաններում բռնկված ծեծ ու ջարդ է տեղի ունեցել, որի հետեւանքով շուրջ 150 ընտրողներ լցվել են քվեաթերթիկներ բաժանողների ու քվեախցիկների մոտ։ Միլիցիան շատ ուշացումով փակել է դռները, բայց ներսում գտնվողներն արդեն իրենց գործն արել են՝ խցիկ են մտել մի քանի հոգով, խորհրդակցել ու քվեարկել, թերթիկներ դուրս տարել եւ այլն։ Եվ պատահական չէ, որ այդ տեղամասերում, ինչպես օրինակ կանոյի ֆաբրիկայում, արկղերում դրանք ավելին են եղել, քան բաց են թողնվել հանձնաժողովներ[ի] կողմից։ Նույն տեղում [illegible] ծեծի են ենթարկել թեկնածու Ս. Քոչարյանին, տեղամասից հանել նրա վստահված անձանց, ծեծել դիմացի այգում եւ փախել, որոնք, ըստ խոսակցությունների, եղել են Կ. Բալայանի կողմնակիցները։

Վերջինս նախընտրական քարոզչության ժամանակ էլ անպարկեշտ է պահել իրեն։ Հանդես է եկել որպես իրավաբան, մինչդեռ շուրջ 25 տարի առաջ իրավաբանական ֆակուլտետն ավարտելուց հետո նա բնավ չի աշխատել որպես իրավաբան, այլ եղել է կրիմինալիստիկայի լաբորանտ եւ ապա կրիմինալիստ։ Հանդիպումների ժամանակ նա հայտարարել է, որ հեղինակ է գիտական բազմաթիվ աշխատությունների, ինչը ճիշտ չէ։ Մի հանդիպման ժամանակ նա հայտարարել է, որ պայքարում է ժողովրդի բարեկեցության եւ օրինականության համար, սակայն երբ մի կին նրան հարց է տվել, թե երբ է կառուցել իր չորսհարկանի տունը, նա պատասխանել է՝ վերջին երկու տարում...

Ընտրողների ցուցակներում միտումնավոր կերպով մտցվել կամ չեն մտցվել միեւնույն շենքի բնակիչների կեսը։ Օրինակ՝ 161-րդ տեղամասում (148 դպրոց) հենց քվեարկության նախորդ օրը մտցվել է Փափազյան փողոցի 11-րդ շենքը, բայց բնակիչների միայն կեսը՝ պարզ է, թե ինչ նպատակով։

Թիվ 165 տեղամասում, խառնաշփոթ ստեղծելու նպատակով, ընտրությունները անց են կացվել նեղ միջանցքում, հանձնաժողովի անդամները եւ վստահված անձինք հնարավորություն չեն ունեցել հսկելու քվեարկության ընթացքը, թեկնածու Բեյբությանի ծնողների դրդմամբ ու ներկայությամբ քվեարկություններ են կատարվել նրանց ուզած ձեւով, մի քանի անգամ քվեարկություններ են թույլատրվել նույն անձանց կամ մեկ անձը քվեաթերթիկներ է ստացել ուրիշների անձնագրերով ու քվեարկել նույն թեկնածուների օգտին եւ այլն։ Քվեարկությունները օրենքով սահմանված կարգով չանցկացնելը հանգեցրել է նրան, որ բոլոր տեղամասերում, ժամը 22-ից հետո, դրսում քաղաքացիների հոծ խմբեր են հավաքվել, որոնք չեն կարողացել արտահայտել իրենց կամքը։

Եվ ոչ մի տեղամասում Սահմանադրության քվեաթերթերի շրջիկ արկղը չի տարվել տներ եւ հիվանդներն ու զառամյալները զրկվել են քվեարկելու իրավունքից։ Ոչ մի տեղամասում Սահմանադրության, անհատների ու կուսակցությունների համար տրված ու հետագայում արկղից հանված քվեաթերթիկների քանակները իրար չեն համապատասխանում։ Այս եւ բազմաթիվ այլ խախտումների վերաբերյալ հանձնաժողովներն ու թեկնածուների ներկայացուցիչները կազմել են արձանագրություններ, ընտրատարածքային հանձնաժողովին գրել են դիմում-բողոքներ քվեարկությունների գաղտնիությունը խախտելու, թեկնածուների համար անհավասար պայմաններ ստեղծելու եւ այլնի մասին, որոնցից շատերը չեն ընդունվել ընտրատարածքային հանձնաժողովի կողմից։

Ս. Խ.

ՇՐՋԱՆ

Էներգիայի միջազգային 10-րդ համագումարը Իրանում

Էներգիայի օգտագործման հարցերին նվիրված միջազգային 10-րդ համագումարը կանցկացվի Իրանում այս տարվա նոյեմբերին մոտ 2500 մասնագետների եւ ուսումնասիրողների մասնակցությամբ, հաղորդում է «Թեհրան թայմզ» թերթը՝ հենվելով ԻՌՆԱ գործակալության տեղեկատվության վրա։

Համագումարի անցկացման գործադիր կոմիտեի նախագահ դոկտ. Սադոլլահ Լարիջանին ասել է, որ համագումարի հրավիրումը նպատակ է հետապնդում մասնագետներին ծանոթացնել էներգաարդյունաբերության բնագավառում առաջացած նոր ուղղություններին եւ ձեռք բերված համաշխարհային փորձին ու նվաճումներին։ Համագումարի քարտուղարությունում արդեն իսկ ստացվել են 120 գիտական եւ հետազոտական զեկուցումներ ուղարկված Ավստրալիայից, Պակիստանից, Հնդկաստանից, Ռուսաստանից, Նորվեգիայից, Ռումինիայից, Հունգարիայից, Գերմանիայից, Բրիտանիայից, Ամերիկայից, Կանադայից եւ Ավստրիայի գիտնականների կողմից։

Երեքօրյա համագումարը հովանավորելու պատրաստակամություն են հայտնել ավելի քան 60 արդյունաբերական, ակադեմիական եւ հետազոտական հաստատություններ։ Ավելացնենք, որ էներգիայի հարցերին նվիրված նախորդ՝ 9-րդ համագումարը տեղի էր ունեցել Ռուսաստանում անցյալ տարի։ Իսկ Իրանը երկրորդ անգամն է հյուրընկալելու նմանատիպ համագումարի մասնակիցներին։

Ա. Կուլիկովը ՌԴ ներգործնախարար

ՄՈՍԿՎԱ, 6 ՀՈՒԼԻՍ, ՌԻԱ-ՍՆԱՐՔ. Այսօր հրամանագրով նախագահ Բորիս Ելցինը գեներալ գնդապետ Անատոլի Կուլիկովին նշանակել է Ռուսաստանի ներգործնախարար։ Այդ մասին ՌԻԱ-ին հայտնեց նախագահի մամլո ծառայությունը։

Շումեյկոն կայցելի Ադրբեջան

ԱՊՀ հանրապետությունների միջխորհրդարանային կապերի զարգացման շրջանակներում հուլիսի 13-ին Բաքու կայցելի՝ Ռուսաստանի խորհրդարանի Դաշնության խորհրդի պատվիրակությունը խորհրդի նախագահ Վլադիմիր Շումեյկոյի գլխավորությամբ։ ՆՏ

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Ղարաբաղի հողը դեռեւս շատ գաղտնիքներ է պահում

«Ղարաբաղյան բանակի կողմից վերահսկվող տարածքներում հայտնաբերվել են հարյուրավոր հին հայկական պատմաճարտարապետական հուշարձաններ, որոնք այսօր լրջագույն գիտական հետազոտության կարիք ունեն», այս մասին տեղեկացրեց ՀՀ մարդաբանության ինստիտուտի տնօրեն, Երեւանի պետհամալսարանի պրոֆեսոր, կենսաբանական գիտությունների դոկտոր Լեւոն Եղիազարյանը, որը վերջերս գտնվում էր Ստեփանակերտում։ Նրա խոսքերով ադրբեջանական իշխանությունները տասնամյակներ շարունակ իրականացրել են հայկական հուշարձանների ոչնչացման քաղաքականություն, այդպիսով փորձելով թաքցնել հիշյալ տարածքների պատմական պատկանելությունը։ Այնուամենայնիվ հայկական շատ քաղաքների, եկեղեցիների, մենաստանների եւ բերդերի ավերակներն առ այսօր պահպանվել են։ Այսպես, Աղդամի շրջանի տարածքում Շահբուլաղ բնակավայրից ոչ հեռու հայտնաբերվել են դեռեւս մ. թ. ա. I դարում հայոց արքա Տիգրան Մեծի կառուցած Տիգրանակերտ քաղաքի ավերակները։ Տասնյակ հայկական քրիստոնեական արձանագրություններ են հայտնաբերվել նաեւ Քաշաթաղի (Լաչինի), Ֆիզուլու, Ջեբրայիլի, Քարվաճառի (Քելբաջար) եւ Բերձաշի (Կուբաթլիի) շրջանների տարածքում։

Պրոֆեսոր Եղիազարյանի համոզմամբ, Ղարաբաղի հայկական հինավուրց հողը իր մեջ պահում է դեռեւս շատ պատմական գաղտնիքներ, որոնց բացահայտման համար անհրաժեշտ են լրացուցիչ հետազոտություններ։ Պեղումների կազմակերպման հարցի շուրջ արդեն պայմանավորվածություն կա ԼՂՀ ղեկավարության, մասնավորապես վարչապետ Լեոնարդ Պետրոսյանի հետ։ Ըստ պրոֆեսորի, աշխատանքները հիմնականում կիրականացվեն ինստիտուտի միջոցների հաշվին։ Սակայն հաշվի առնելով միջոցների սղությունը, պեղումները Եղիազարյանի կարծիքով կարելի է իրականացնել Լեռնային Ղարաբաղի պետհամալսարանի, ասենք, պատմական ֆակուլտետի ուսանողների ուժերով։

«Պեղումների ընթացքում հայտնաբերված նմուշները մենք պատրաստվում ենք ցուցադրել Եվրոպայի մարդաբանության առաջիկա 10-րդ կոնգրեսում, որը կկայանա 1996 թ. հուլիսին, Բրյուսելում։ Վստահ եմ, որ ԼՂՀ իշխանությունները կաջակցեն մեզ, գիտակցելով մեր այս գաղափարի ողջ կարեւորությունը», վերջում ասաց Լեւոն Եղիազարյանը։ Ն. Գ.

ԱՊՀ

Անհայտ դիմակավորների հարձակումներ Գրոզնիի շրջակայքում

Հուլիսի 7-ին առավոտյան ժամը 4-ին մերձակա բլուրներից ավտոմատ զենքով անհայտ անձինք գնդակոծել են Գրոզնու շրջակայքի Պետրոպավլովսկի խճուղու շրջանի բնակելի զանգվածը։ Ինչպես հայտնի է դարձել ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակիցներին, գնդակոծության հետեւանքով կան վիրավորներ։ Հենց նույն օրը առավոտյան լրագրողների մի խումբ մեկնել է Գրոզնու թիվ 3 արվարձանային պետտնտեսություն, որտեղ ներքգործնախարարության չհաստատված տվյալների համաձայն, գազանաբար սպանվել է յոթ խաղաղ բնակիչ, այդ թվում մեկ երեխա։ Այս գործողությունը, նախնական տեղեկատվության համաձայն, կատարել են դիմակավոր անհայտ անձինք։

Արմենպրես

Բուրյաթիայում աշխատավարձը վճարվում է աղով

ԽՈՎՐԻՆՍԿ, 7 ՀՈՒԼԻՍ, ՍՆԱՐՔ-ԻՄԱ ՊՐԵՍ. Հունիսի աշխատավարձի փոխարեն մեկական պարկ աղ ստացան Խովրինսկի ոսկրալյուրի գործարանի աշխատողները։ Այստեղ արդեն վարժվել են դրամական վճարումների բացակայությանը, բայց առայժմ չգիտեն, թե ինչ են անելու աղի այդ քանակությունը։

MMM-ի խաբված ավանդատուները չեն հուսահատվում

ՄՈՍԿՎԱ, 7 ՀՈՒԼԻՍ, ՌԻԱ-ՍՆԱՐՔ. Հինգշաբթի օրը Մոսկվայի «Խուդոժեստվեննի» կինոթատրոնի մոտ էին հավաքվել MMM-ի խաբված ավանդատուները։ Իրենց պահանջների իրականացման համար նրանք մայիսին դիմել են երկրի 63 շրջաններում գրանցված «Վերածնունդ» համառուսաստանյան հասարակական միավորում։ «Մենք արշավ ենք ծավալել բյուրավոր մարդկանց խաբած Մավրոդիի դեմ եւ ուզում ենք ի վերջո հասնել այն բանին, որ նա զրկվի պատգամավորական անձեռնմխելիությունից», ՌԻԱ-ի թղթակցին ասաց «Վերածնունդ» ընկերության վարչության նախագահ Վալերի Սկուրլատովը։ Արդեն մեկուկես ամիս է, ինչ ընկերության անդամները Պետդումայի պատգամավորներից պահանջում են ուշադրություն դարձնել իրենց խնդիրներին։ Ներկայումս հավաքվում են ավանդատուների հայցեր, որոնք խնայողությունները հետ ստանալու հույսը չեն կորցնում։

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Ազգային

– Հայր սուրբ, ես ակամա տեսնում եմ ու վկան եմ ճկուսմամբ՝ Պետերբուրգի հայության կողմից դրսևորվող ամենայն հարգանքի և ունկնդիր ամենաչերմ խոսքերի: Այն պարագան, երբ հոգևոր գործիչը դուրս է գալիս իր կրոնական գործունեության շրջանակներից, միթե չէ, որ համընդհանության զգացում է առաջացնում հանրության մեջ: Նման խոսողների անունի արդահովումով, տեխնիկայի տրամադրումով... Նույնն է հիմա Ս. Կատարինե եկեղեցում: Միջնադարերի ծախսեր են: Չեմ ցանկանում ուրախի անուններ տալ, որովհետև չէի ուզենա մոռանալ որևէ մեկին: Իսկ ցուցակը մեծ է:

– Եվ ձեզ հաջողվեց ձեր շուրջը համախմբել «համաստատող անհատականության և աստվածահաճության» պայմաններում հասակ առած մարդկանց ծայներ» մանկական երգչախումբը: Գործում է դպստրոցի վեհերանների խաղերը, գրադարանի ծառայությունը, դասընթացներ: Շուրջ տեղի հայ բժիշկների միջոցով կստեղծենք բարեգործության, դեղատան տրամադրման ծառայություններ և այլն: Վասպուրյան կրթական կյանքի մանկական և ուսուցման ամենօրյա հացը տրամադրում է եկեղեցին:

– Հայր Եզրաս, մինչև ձեզ հետ

– Հայր Եզրաս, ի՞նչ հարաբերություններ եք մեջ եք քաղաքային իշխանությունների, ռուս եկեղեցու հետ: Որևէ անբարյացակամություն զգո՞ւմ եք ռուսների կողմից:

– Տեղի ամենատարբեր մակարդակի իշխանական մարմինների հետ մենք խնդիրներ չունենք: Կենցաղ հարցեր առաջանում են, բայց դրանք լուծվում են մեր հանդեպ որ սեռողող ամենայն հարգանքի դրայ

Հայր Եզրաս. «Ես սիրում եմ պետերբուրգցի հայերին»

Սանկտ Պետերբուրգում այցելելով հին ու նոր ծանոթներիս, ծանոթանալով նոր հայերի հետ, ես բոլորից գրեթե ջերմ խոսքեր էի լսում տեղի հոգևոր հայ առաջնորդ Եզրաս արքեպս Ներսիսյանի մասին, որպես մի մարդու, որը լինելով հայոց եկեղեցու սպասավոր Ռոստովի երկրորդ մայրաքաղաքում, միաժամանակ հսկայական աշխատանք է կատարում տեղի հայ համայնքի կազմավորման, նրա գործունեության կազմակերպման, բարոյական ու նյութական խնդիրների ստեղծման ուղղությամբ: Հայր Եզրասի հեղինակությունը այնքան բարձր է, որ նրա խոսքը հարգվում է ու ընդունվում ոչ միայն մտավորականների, աշխատավորների, գործարար մարդկանց և այլոց կողմից, առում էին պետերբուրգցի հայերը, այլև... ռեսկետները: Մի տարի առաջ, երբ նրա արդեն հայերին հանձնված Նևսկի պողոտայի Ս. Կատարինե հայոց եկեղեցում, չկար ու կոմսության մեծ էին միայն առաջանում. հիրավի, բոլշևիկները երբ չէին հասցնում ոչնչացնել եկեղեցին, ապա պատրաստ էին այն նախնական տեսքի դարձնել: Բայց մի տարի հետո... Վերականգնված շինությունը, դպրոցը, դասական տուրի պատկերները կենդանացնող պատերը, զարդամանրանկարները հոգեկան, հոգական հզոր լիցք են հաղորդում այստեղ ոտք դնող ամեն մի հայի: Սանկտ Պետերբուրգում հոգևոր ծառայության տարբեր է իջել զերազնիվ ու կարող մի անձնավորություն: Բայց ես ոգևորված եմ և կարող եմ առաջարկել: Ավելի լավ է զրուցենք Պետերբուրգի հայության կառքի, ազգի անկեղծ նվիրյալի հետ: Մեր զրուցակիցն է հոգևոր հովիվ հայոց ի Սանկտ Պետերբուրգ Եզրաս արքեպս Ներսիսյանը:

օրինակներ կան ուրիշ հայ համայնքներում. դա դիտվում է որպես աշխարհիկ (քաղաքական) իշխանության հավակնություն: Բայց այստեղ դուք ամփոփված ճանաչված եք նաև որպես հայ համայնքի ղեկավար, անկախ իրավական ձևակերպումներից: Դուք ինքներդ ինչպե՞ս եք ընդունում նման վերաբերմունքը: Ինչպե՞ս սկսեցիք ձեր բազմաբեղուն գործունեությունը այս նշանավոր քաղաքում:

– Մի տարի առաջ ես Սանկտ Պետերբուրգ եկա հայ եկեղեցու տրամադրած հստակ առաքելությամբ՝ վերածնել հայապահպանության, ազգապահպանության հիմնական գրավականը հավատը: Մինչդեռ իմ առջև տեսա անճոռնի, լքված ու ամայի մի պատկեր: Մտածեցի ինչպե՞ս վերականգնել եկեղեցական կյանքը: Ի՞նչ անել, ինչի՞ց սկսել: Պատմական երկու եկեղեցի կար, բայց դրանց նույնիսկ ֆիզիկական գոյությունը սպառնալիքի տակ էր: Մնացել էին շատ ավերակներ, մասամբ մայրենի լեզուն: Չկար հայության ընդհանուր հաղորդակցություն, ոչ էլ կենդանի համախմբվածություն: Սկսեցի տասնօրյա հայրենակցության ստեղծումից: Շուտով սկսվեց Ղարաբաղյան շարժումը, որն այստեղ էլ հայ ոգու վերածննդի հզոր ազդակ դարձավ: 88-ին Պետերբուրգի իշխանությունները մեզ վերադարձրին Ս. Հարության եկեղեցին, որն, անշուշտ, անհնարին խրախուսություն էր մեզ համար: Մինչ այդ եկեղեցին մասնավոր անհատների էր տրամադրված, բաժանված ու խառնված մի շենքություն «հարստացված» Ասպիրանի և նրա համախոհների ձեռքերով: Կատարվեց, երբ լուսանկարները ցույց տամ: Սկսեցի վերականգնման դժվարին աշխատանքները: Էջմիածնից մեզ հասկացված ոչ գումարն անգամ մենք չկարողացանք օգտագործել տեղի կարիքների համար: Մեր աշխարհաշենում սկսված ազգային խրախուսությունները մեր հոգու ինքնավստահությամբ պարտավորեցնում էին օգնության ձեռք մեկնել տեղական, հայաստանյան, տաճարին:

– Բայց այդ ժամանակ էլ այցելելով Սանկտ Պետերբուրգ, տեսնում էինք, որ Ս. Հարության եկեղեցու վերականգնման աշխատանքները ծավալվում են:

– Հենց այդ շրջանում էլ իմ ուսումնական առավել ու զորեղացավ այն մեծ սերը, որ ես տածում եմ, արդեն կարող եմ ասել, պետերբուրգահայության նկատմամբ: Ժամանակի դրժի հայության ուրը նվիրաբերումները, ովքեր առաջ, որ ամեն ինչ վերականգնեցավ ու բարեխնամ վեց ամսվա ընթացքում ու բարեպաշտ հայորդաց շնորհիվ: Օգնում էին ով ինչով կարող էր՝ փողով, շինանյութերով, անվճար աշխատանքով, աշ-

ռած սերնդի մարդկանց:

– Ասացինք այնպես, որ այս խաղաղում եկեղեցին իրոք դիտվեց որպես ազգային հավաքական կենտրոն, տեղի հայությանն ընդունեց նրա գործունեությունը բոլոր բնագավառներում: Մարդիկ տեսան ու համոզվեցին, որ ազգանվեր գործին լծվել է բոլորի համար սուրբ մի հաստատություն՝ եկեղեցին նոյասեղծով առաջ, գործով շիտակ: Մեր միջև ստեղծվեց ներդաշնակ մի փոխհարաբերություն: Ես սա նշում եմ հիացմունքով ու երախտագիտությամբ: Պատկերացրեք, անցյալ տարի հայոց անհրաժեշտ էր խոշոր մի գումար: Եվ բառացիորեն մի քանի ժամում 300 միլիոն ռուբլի հանգանակվեց ի շահ մեր ազգի:

– Ծանոթանալով հիրավի հարուստ Ս. Հարության եկեղեցուն, ես ակամայից հիշեցի Մոսկվայի մեր փոքր ու անշուք եկեղեցին: Մինչդեռ Մոսկվայի հայերի հնարավորությունները բոլոր առումներով անհամեմատ ավելի մեծ են: Հայր Եզրաս, հասկացա Մոսկվայի հայ համայնքի հենքի վրա Պետերբուրգի համայնքը միասնականի տպավորություն է թողնում վեր անձնական, խմբային կամ կուսակցական շահերից: Ես չե՞մ սխալվում:

– Ոչ, դուք միանգամայն իրավացի եք: Մենք միասնական կյանք ենք վարում գերծ ներքին անհարկի պառակտումներից: Անշուշտ, Մոսկվայի մեր հայրենակիցների հետ մենք չենք կարող համեմատվել, ամենալավատեսական տվյալներով մենք այստեղ ունենք շուրջ 25-30 հազար հայություն:

– Հայր Եզրաս, դուք կարո՞ղ եք նշել Պետերբուրգի հայությանը բնորոշող ինչ-որ գծեր:

– Դժվար թե պատասխանեմ այդ հարցին: Ընդհանրապես պետերբուրգցի հայերի մի մասի մեջ ուրույն պատկերություն է նկատվում: Շատ ավելի ակտիվ են նոր սերնդի հայերը: Երբ փնտրեմ ո՞վ է հայրենասեր, ապա կարող եմ ասել, որ մեր հայերի զերակշիռ մեծամասնությունը բարեպաշտ, հայրենասեր, ազգասեր մարդիկ են, ինչպես ասացի, համախմբված եկեղեցու շուրջը: Ստեղծված խորհրդի բոլոր ուսումները, հանձնարարականները իրականացվում են բոլոր այն անձանց կողմից, ովքեր իրենց համարում են մեր հանրության մասնիկը:

– Ո՞րն եք համարում ձեր գործունեության առավել նշանակալի արդյունքները:

– Եկեղեցուն կից գործում է երիտասարդաց միությունը, որը համախմբում է մեր ջահելներին: Ունենք հայերեն դասախոսությունների կենտրոն, որն ընդգրկում է կիրակնօրյա դպրոցը 50 աշակերտով, «Հայկ-

յան խորհրդի հաւաքի ծանոթանալով, կենալով նաև օրհնախոսով հետաքրքրություններից, ձեր կողմից հրատարակվող «Հավատամք» թերթի մի քանի համարների: Սկզբում մտավախություն ունեի, որ այն կարող է սահմանափակված լինել եկեղեցական թեմատիկայով: Բայց թերթը շատ բազմաբնույթ է, ամեն ինչ արվում է չափի զգացումով: Ի՞նչ խնդիրներ եք դնում թերթի առջև:

– Մեր թերթը հոգևոր-կրթական-

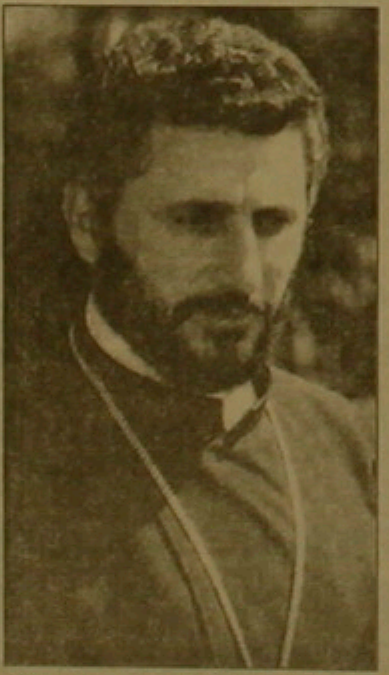

չխառնվում է. եկեղեցու հայերեն ու ռուսերեն: Չզտում ենք այն դարձնել շիտակ խոսքի բարեպաշտ հոգ, որ բառս սերմեր ցանի մարդկանց մեջ, ժառանգությունը մեր սուրբ նախնյաց հաղորդակցի նորօրյա իրական կյանքի հետ, ուղարկի առաքյալ ու որպես ընդհանրացված վկայություն հիշատակ բողոքի զանգի սերունդներին: Նույնիսկ հոգևոր թեման փորձում ենք ընթերցողներին ներկայացնել մատչելի լեզվով: Մարդիկ իրենց ժամանակների ծնունդն են և իրենց մեղքը չէ, որ վաս գիտեն կամ չգիտեն մեր կրոնի պատմությունը, մեր տոները, մեր մեծերին և այլն: Միաժամանակ տպագրում ենք մեր հին ու նոր պատմությունը, մշակույթին, կյանքի տարբեր առարկաներին վերաբերող նյութեր, տալիս ենք քաղաքական իրադարձությունների մեր բնութագիրը և այլն: Մեծ կարևորություն ենք տալիս հայ ռուսական առնչություններին, ներկայացնելով նաև մեր ռուս բարեկամների խոսքը, կարծիքները, հայացքները: Երբ ուշադրություն եք դարձել, թերթը դարձել է նաև մեր օժտված շատ երիտասարդների երախտիքների կենսահայր: Չենք խուսափում նաև մեր բեկումնային ժամանակների դժխեմ... ցեղասպանությունից, ազգ. հայատարարություն և այլն:

մաններում: Ավելին դառնում: Մեզ վերադարձվող շինությունների հարցում մեր շահերը ընդհանրացրին հզոր մի բանկի շահերի հետ: Բայց եկնելով տիրող փոխադարձ բարյացակամ հարաբերություններից, հարցը բեռ գտավ իր արդարացի լուծումը հօգուտ մեզ: Ռուս եկեղեցու հետ մեր հարաբերությունները որպես պատմական են, նույնքան եղբայրական. շատ հաճախ ենք հրավերներ ստանում մասնակցելու տարբեր հանդիսությունների, միջոցառումների, խրախճանքների: Անբարյացակամության ուրույն դրսևորումներ նկատվում են միայն կենցաղային մակարդակով: Այստեղ հավաքվել են զգալի թվով կովկասցիներ, այդ թվում նաև հայեր, որոնք ծգտելով առևտրի և բարեկեցիկ կյանքի, միթե չէ, որ ընտրում են այդ նպաստավոր հասնելու օրինական ճանապարհներ, տեղի տալով արդարացի դժգոհության: Նման «եկվորների» նկատմամբ իրոք կա անհանդուրժող վերաբերմունք: Ի դեպ, Պետերբուրգի հեռուստատեսությունը մյուս ազգային փոքրամասնությունների համեմատ ավելի հաճախ է տալիս, այսպես ասած, հայկական հաղորդումներ: Գիտեմ, մեզ նույնիսկ բոլորեցին «ինքնուրույն» մասնակցել Հայրենականի օրվա շնորհին: Հոգևոր առաջնորդը երկու կողմից «զարդարում էին» հայ գեներալն ու շնաշխանակիր հայ հերոսը: Քաղաքագլուխ Անատոլի Սոբչակը այդ մասին գոհունակությամբ էր պատմել Պետերբուրգ ժամանած Հայաստանի խորհրդարանի նախագահ Բաբկեն Արարքցյանին:

– Եվ վերջին հարցը. ե՞րբ կավարտեք Ս. Կատարինե հիրավի փառահեղ եկեղեցու վերականգնումը:

– Մենք ուզում ենք 21-րդ դարի մուտքը նշանավորել Նևսկի պողոտայի մարգարիտ, ինչպես ժամանակին անվանում էին Ս. Կատարինե հայոց եկեղեցին, վերաբացումով, առավել ևս, որ 2001 թվականին հայ ժողովուրդը նշում է Հայաստանում քրիստոնեությունը որպես պետական կրոն ընդունելու 1700-ամյակը: Համոզված ենք, որ նորաբաց եկեղեցին կդառնա հայ հոգևոր, արարող, ընթացիկ մեկը մի նոր տաճար: Իսկ առայժմ զբաղվում ենք բազում խորքերի հարթահարման գործընթացում: Թեկուզև ստորգետնյա ջրերի խնդիրը: Հենց միայն դրանց վերացումը հսկայական լուծում միջոցներ է պահանջում: Սակայն պետերբուրգցի արժանավոր հայորդիների իմծ հավաստիացնում են, որ Ս. Կատարինե տաճարը դարասկզբին հիրավի կդառնա Աստծո հետ հաղորդակցման նոր հավաստելի: Ես հավատում եմ նրանց:

Ես սիրում եմ նրանց:

ՌՈՒԲԻԱ. ՉԱԽՄԱՂՉՅԱՆ.
Սանկտ Պետերբուրգ-Մոսկվա-Երևան

ԾԱՆՕԹՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ալբերտ Էյնշտեյնը և հայերի ցեղասպանությունը

Ֆրանսահայ լրագրող և թարգմանիչ Յակոբ Գրիգորը (Ճօճոյան) Գերմանիայում ուսանելու տարիներին ծանոթացել է աշխարհահռչակ ֆիզիկոս Ալբերտ Էյնշտեյնի հետ: Փարիզում աշխատած տարիներին բազմիցս հանդիպել եմ Յակոբ Գրիգորին՝ Հայաստանի կյանքով հետաքրքրվող այդ հայրենասեր մտավորականին: Նա ինձ ցույց է տվել իրեն հասցեագրված Ալբերտ Էյնշտեյնի երկու նամակները, գրված գերմաներեն:

Ստորև թարգմանաբար ներկայացվող նրա պատմածը լույս է տեսել Մարսելում ֆրանսերեն հրատարակվող «Արմենիա» ամսագրի 1979 թ. սեպտեմբեր-հոկտեմբերի համարում:

Պրոֆ. Ռուբեն Գ. Սահակյան
«Հայաստան-Ֆրանսիա»
ընկերության նախագահ

«1929 թվականին էր, որ ծանոթացա մեծ գիտնական ու մաթեմատիկոս Ալբերտ Էյնշտեյնի հետ, նրան հայտնեցի իմ ցանկությունը՝ հայերեն թարգմանել իր մի քանի գործերը: Նա ինձ վրա թողեց պարզ, հասկացող և սոցիալական հարցերի համար բաց մարդու տպավորություն: Ես հարցրեցի նրա կարծիքը առաջին աշխարհամարտի տարիներին օսմանյան թուրքերի կազմակերպած ջարդերի մասին, երբ մի միլիոնավոր հայեր տեղահանվեցին և կոտորվեցին, նրանց եկեղեցիներն ու դպրոցները ավերվեցին, գերեզմանները պղծվեցին թուրքերի կողմից գրավված Արևմտյան Հայաստանում:

Մեծ գիտնականը ինձ պատասխանեց, որ հայ ժողովրդի ոչնչացումը մնում է և կմնա որպես ամենամեծ ողբերգություն, որը համայն մարդկության, այդ թվում և Գերմանիայի ամոթն է, որը, լինելով այն ժամանակվա Օսմանյան Թուրքիայի առանձնաշնորհյալ դաշնակիցը, ոչինչ չի արել մի ամբողջ քրիստոնյա ժողովրդի կոտորածն արգելելու համար:

Արդյո՞ք մարդասեր մեծ գիտնականն ու փիլիսոփան մտածում էր, որ մի քանի տասնամյակ հետո հրեա ժողովրդի ճակատագիրը կլինի նույնը, ինչ որ հայերինն էր: Ես ոչինչ չեմ կարող ասել այդ մասին, բայց ես ունեցա այն զգացողությունն ու տպավորությունը, որ նա խիստ անհանգստացած է եվրոպայի ճակատագրով: Գուցե նա արդեն զգո՞ւմ էր նացիզմի բարձրացումը Գերմանիայում և նրան մոտ երկրներում:

Ալբերտ Էյնշտեյնի ծննդյան 100-ամյակի (մարտի 14) և հայոց ցեղասպանության ողբերգական տարեդարձի (ապրիլի 24) առիթով ես մտածում եմ այդ մեծ մարդու մասին, որը, չնայած իր խաղաղասեր համոզմունքներին, դարձավ ատոմային ռումբի «հայրը»՝ նվազեցնելու համար ողջ մարդկության տառապանքները*»:

«Armenia», N 47, Sept.-Oct., 1979, p. 13, Marseille.

* Նկատի ունի մեծ գիտնականի նամակը ԱՄՆ-ի նախագահ Ֆ. Ռուզվելտին, որտեղ բացատրում է ատոմային ռումբի դերը որպես պատերազմները կանխարգելող միջոց:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ

Մեկ հարկանի 100 մ² բնակելի տարածքով սեփական տուն Ձորաղբյուր գյուղում, լավ վերանորոգված: Ունի բոլոր օժանդակ հարմարությունները 750 մ² հողամաս, ավտոտնակ, 2 նկուղ, մշտական ջուր ու գազ:
Հեռ. 250296, 550004

Էժան գնով սեփականացրած խանութ (120մ²): Հացեն Դավիթ Բեկ փող.:
Հեռ. 531773, 531017

«Բելոռուս» դաշնամուր
հեռ. 521801, 581311

3 սենյականոց ստորգետնյա ավտոտնակ
Վռամ Շապուհ (նախկին Ամիրյան) փողոցի վրա:
Հեռ. 630349, 422037

500 քառ. մետր տարածությամբ հողամաս-այգի
Ձորաղբյուրի 2-րդ գանգվածում:
Հեռ. 581841

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Միջազգային

Ինչո՞վ է տարբերվում ՆԺԸ-ն Թուրքիայի մյուս քաղաքական կազմակերպություններից

Երբ մանրամասների մեջ չմտնենք, ամփոփելով ասենք, թե ՆԺԸ-ն առաջարկում է տնտեսական, սոցիալական ծարգերում վարվել այնպես, ինչպես վարվել են Թուրքիայի դասական բոլոր կուսակցությունները ցայսօր։ Իսկ Թուրքիայի ամենախոշոր ցավերից «քրդական հարցի» վերաբերյալ այն առաջարկում է անմիջապես դադարեցնել հակաքրդական գործողությունները եւ քրդերին շնորհել քաղաքական լայն (սակայն վերջին է ցանկալ երկար տարիներ։ Նա ՆԺԸ-ի այսօրվա քարոզած գաղափարները դեռեւս 80-ական թթ-ին իր իսկ ստորագրությամբ հրատարակել է հիշյալ պարբերականում։

Էթիեն Մահչուպյանն այսօր իսկ թուրքական մի շարք պարբերականում, սեփական հեռուստակայաններում, թուրքական դեսական պահպանողական գաղափարախոսությունը ճնճղացող հոդվածներ է գրում, ելույթներ է ունենում իր անկով ոչ որպես հայ, այլ Թուրքիայի քաղաքացի։

Մի անգամ «Նոկտա» շաբաթաթերթում «Փոքրամասնությունները ինչ դեր ունեն Թուրքիայի քաղաքականության մեջ» հարցին հետեւյալ չեն օրս զբաղվում են փոքր կամ մեծ խանութպանությամբ եւ արհեստով։ Թուրքիայի հայերի միջազգային դրամագլխի հետ կապերն ուժեղ չեն, հակառակ իրենց երեւակայածին, որոնք առավելապես արեւմտյանքի եւ քաղաքացի են»։

Թուրք քաղաքական ասպարեզի հայ գործիչը նաեւ մոլի կրոնական հեռուստակայանում

Էթիեն Մահչուպյանն իր հոդվածներով եւ իր հետաքրքիր ելույթներով չի մնում միայն ծախսակողմյան, ավանգարդ, լիբերալ հրապարակների ներսում, այլ նաեւ ծայրահեղ աջակողմյան, նույնիսկ կրոնամոլ ամբողջություն է բացում, որ պահելիք մի բան ունի եւ կամ վատ է։ Այսպես, կառավարությունը, զինե քաղաքական կազմակերպությունները այս նյութի շուրջ վիճաբանելը պետք է քննենին, որովհետեւ Թուրքիան այս խնդրի մեջ արդարացի է, այսինքն ցեղասպանություն ի գործ չի դրված»։ Իր հերթին Էթիեն Մահչուպյանն արտահայտվելով բացահայտ պարզությամբ ու լավ թուրքերենով, հատ-հատ ասաց. «Այս խնդրում վճռվածը ոչ թե դեպքերի եղած լինելու կամ չլինելու հարցն է, այլ այն, թե ի՞նչ անում պետք է տրվի այդ դեպքերին։ Այդ թվականին ի՞նչ է պատահել պատմության մեջ, դրա պատասխանը կախյալ է

ԹՈՒՐՔԻԱ

Թուրքական «Նոր ժողովրդավարական շարժումը» եւ նրա տեսաբան Էթիեն Մահչուպյանը

Թուրքիայում «Դորբ քայլեր» անունով ծանոթ «Ազգայնական շարժում» կուսակցության նախագահ Ալփարսլան Թյուրքեշի նախկին փեսան, Թուրքիայի հաջողակ գործարարներից եւ «Նոր ժողովրդական շարժում» կուսակցության նախագահ Ջեմ Բոյները նմանեցնում են Իտալիայի «Forza Italia» կուսակցության նախագահ, նախկին վարչապետ Սիլվիո Բեռլուսկոնիին։ Այս նմանությունը հիմնվում է հետեւյալ տրամաբանության վրա. Խորհրդային Միության փլուզումից հետո աշխարհում, մանավանդ Եվրոպայում, դասական քաղաքական կուսակցություններն այլեւս կորցրել են իրենց նախկին ուժը, քանի որ գաղափարախոսություններն իրար են խառնվել։ Երբ առաջ ձախակողմյան եւ աջակողմյան կուսակցություններն իրարից բաժանվում էին հաստ գծերով, ապա հիմա այդ գծերը գնալով սկսել են բարակել, նույնիսկ տեղ-տեղ անհետանալ։ Եվրոպայի տարբեր երկրներում քաղաքական ասպարեզում սկսել են երեւան գալ ոչ սովորական երեւույթներ։ Կարծես որպես «աջ» ճանաչված կուսակցություններն սկսել են «ձախակողմյան» ճանաչված կուսակցությունների կարգախոսներն ու սկզբունքները որդեգրել եւ հակառակը։ Դասական կուսակցություններից (լինի աջ, թե ձախ) հիասթափված մարդիկ տեղ-տեղ կողք-կողքի համախմբվում են մի նոր երգիչի ներքո... Ուրեմն, երբ Իտալիայում այս տեսակետ գլխավորողը «Forza Italia»-ի նախագահ, միլիոնատեր Բեռլուսկոնին էր, ապա Թուրքիայում «Նոր ժողովրդական շարժում» (ՆԺԸ) նախագահ, դարձյալ միլիոնատեր, գործարար Ջեմ Բոյներն է, որը գոնե առերեւույթ, ոչ շարլոնային թուրքական դասական տեսակետի սահմաններից դուրս, բոլորովին նոր հայտարարություններով է հանդես գալիս։

հաշվով ոչ անկախ պետության) մշակութային ինքնավարություն։ ՆԺԸ-ն ուզում է այլազգի ծագումով թրքահպատակների համար ստեղծել այնպիսի մի մթնոլորտ, որ նրանք, թուրք ծագումով թրքահպատակների հետ հավասար իրավունքներով ապրելու հնարավորություն ունենան։

Այո, այս հարցերով է հրապարակ իջել մի հայ քաղաքական գործիչ, որն իր գաղափարներով ու տեսություններով մեծ ազդեցություն է գործում եւ թուրքական հասարակական կարծիքի եւ թե հենց Ջեմ Բոյների վրա։

Ո՞վ է Էթիեն Մահչուպյանը

Ստամբուլի ամերիկյան քոլեջում (նախկին Robert College) Բողազիչի համալսարանի քիմիայի եւ տնտեսագիտության ճյուղերի շրջանավարտ Էթիեն Մահչուպյանը Անկարայի քաղաքական գիտությունների ֆակուլտետում հետեւել է մասնագիտական կրթության։ «Թոփլումցու դյուշյուն» ձախակողմյան ամսագրի խմբագրական կազմի մեջ կերդ է պատասխանել. «Թուրքիայում ոչխարը բնդհանրապես խաղաղ է։ Բայց Թուրքիայի ընդհանուր գործարար մարդիկ անգամ իրականում մի տեսակ «խանութպան» են։ Ամբողջ Անատոլիայում մտայնության մակարդակը սա է։

Երբ այսօր ոչխարները չափազանց քիչ են խառնվում թուրքական քաղաքական կյանքին, ապա պատճառներից մեկը սա է եւ մյուսն էլ, առաջինի հետեւանքով հետեւյալը. Թուրքիայում փոքրամասնություններն իրենց զավակներին հեռու են պահում քաղաքական կյանքից։

Նրանք իրենց զավակներին քաջալերում են ոչ թե դեպի ընկերաբանություն, փիլիսոփայություն կամ այլ ընկերային գիտություններ ուսումնասիրելու, այլ դեպի տեխնիկական բնագավառներ եւ կամ շատ դրամ շահելու ասպարեզներ։

Հրեաներն առեւտրով են զբաղվում, որովհետեւ շատ լավ գիտեն, որ իրենք չեն կարող ներկայանալ քաղաքական դեսական վարչության իրենց անունը գրանցելու նպատակով։ Իսկ հայերը օտարներից մինչ քիններում։

Մայիսի 26-ին «Kanal 7» հեռուստակայանի «ODAK» կոչվող ծրագիրը նվիրվել էր երկու նյութերի քննարկմանը։

Առաջինը հայկական ցեղասպանության դեղումներն են Բեռնար Լյուիսի դեմ հայերի բացած դատավարության, իսկ երկրորդը իրեական հարցի ու սիոնականության մասին է...

Հրավիրյալներից էր նաեւ մեր հայրենակից Էթիեն Մահչուպյանը։

Հաղորդավարն իբս սովորույթի ասում էր, թե «հայերը մոռանում են, որ հենց իրենք են, որ մեծ թվով թուրքեր են սպանել»։

Հայ բնբերցողներին ծանոթ, նաեւ նախկին հրեա գործարար Իսակ Ալաթոնը, որ եւս հրավիրվել էր հաղորդմանը, ուշադրանելով հաղորդավարի դրդմանն ասաց. «...Թուրքիան այս հարցում մի սխալ է գործել։ Մերժել ու միշտ մերժել այս նյութի մասին վիճաբանություն բացել։ Թուրքիան վերջին ամիսներից չկարողացավ օգտվել ու միշտ չկամություն հայտնեց վիճաբանել այս նյութի շուրջ։ Իսկ երբ մեկը մերժում է վիճաբանել, այն տպավորություն է թողնում, որ պահելիք մի բան ունի եւ կամ վատ է։ Այսպես, կառավարությունը...

«ցեղասպանություն» բառի բացատրությունից։

Իրականությունն այն է, որ այդ թվականին 1,5 միլիոնից ավելի հայերի թիվը միանգամից իջավ 500 հազարի։ Որքան էլ որ պատահածը «ցեղասպանություն» չորակվի, համենայնդեպս մի դեպք պատահել է։ Խնդիրն այն է, որ այդ շրջանի ղեկավարներն ուզեցին մաքրագործել հայերին։ Մաքրագործել բառը անպայման սպանել չի նշանակում։ Կարելի է ասել նաեւ, որ 250 հազար հայեր կրոնափոխ են եղել»։

Հաղորդման ավարտին թուրք հաղորդավարը մի անգամ եւս նշեց, թե «Պրն. Էթիեն Մահչուպյանը չի ժխտում հայերի դեմ պատահած դեպքերը, այլ հայտնում է, որ դրա բնորոշումը պետք է կատարել»։

Թուրքիայում թուրք Բեռլուսկոնին Ջեմ Բոյները, ի՞նչ հաջողություն կգտնի, դժվար է ասել, սակայն համենայնդեպս Էթիեն Մահչուպյանի նման անհատները, որոնք փաստացիորեն հրապարակ են դուրս գալիս, արդեն մեզ պետք է մտածել տան։

ԲԱԲԳԷՆ ՏԵՐՄԱՆ ԱՐԱԶՍ

Անչափահասների պոռնկությունը շարունակում է հուզել ասիական երկրներին

Թ1 ղից երկու տարի առաջ «Ազգը» ընդարձակ հոդվածով անդրադարձել էր ասիական մի շարք երկրներում անչափահասների շրջանում պոռնկության հարցին։ Երեխաների շահագործումն ու պոռնկության մեղկն այնպիսի ծավալների է հասել, որ հարցն այժմեական մնալով արդարացի զայրույթ եւ տագնապ է առաջացրել միջազգային շրջաններում, ստիպելով կառավարություններին մտածել դրանց առաջն առնելու լուրջ քայլերի ու միջոցառումների մասին։ Թայլանդում, օրինակ, երբեմն ծնողներն իրենք են իրենց դեռատի աղջիկներին վաճառում պոռնկատներին, եւ երբ նույնիսկ այնտեղ վերջին շրջանում ձեռք առնված միջոցների շնորհիվ հնկղությունն է սահմանել այդ բնագավառում, ապա մյուս երկրներում՝ Նեպալում, Հնդկաստանում եւ Բիրմայում հարցը շատ ավելի լուրջ է, որովհետեւ առեւտուրը առանձին երկրների ներսից այսինքն «ներդետականից» անցել է «միջդետական» դաշտ։ «Ինտերնեշըլ Հերալդ Տրիբյուն» թերթի տվյալների 5000-ից մինչեւ 7000 նեպալցի դեռատի աղջիկներ տարեկան առեւանգվում են ու վաճառվում Հնդկաստանում։ Իսկ ամենասարսափելին այն է, որ «վերջին 10 տարում նվազել է այդ աղջիկների տարիքը։ Երբ առաջներում 14-16 տարեկաններին էին վաճառում, այժմ 10-11 տարեկաններն են շուկայում մեծ պահանջարկ վայելում», ասում է «Վերջ տվեք անչափահասների պոռնկությանը» կոչի ներկայացուցիչ Ռոն Օ'գրեդին, որն այս տարվա մարտ ամսին Ավստրալիայում կազմակերպել էր միջազգային կոնֆերանս հասակ այդ առնչությամբ։ «Միջազգային սկյուռներով մոտ մեկ միլիոն անչափահասներ աշխատում են ասիական մի շարք երկրների պոռնկատներում։ «Մենք նպատակ ունեինք, որ օրինական խոսք միջոցներով կխափանենք այդ անառողջ երեւույթին եւ կհաղթահարենք այն, սակայն, իբրեւ երեւույթին, ստիպված ենք լինելու ավելի երկար պայքարել։ Մայրը տեղից այնքան կլ առաջ չի

շարժվում», շարունակում է Օ'գրեդին։

1994-ին Ավստրալիան, Ֆրանսիան եւ Միացյալ Նահանգները ընդունեցին հատուկ խստացրած օրենքներ դատական պատասխանատվության կանչելու բոլոր նրանց, ովքեր զբաղվում են անչափահասների շահագործմամբ եւ քաջալերում են նրանց մարմնավաճառությունը։ Ավստրալիայում այդպիսի մարդկանց դատապարտում են մինչեւ 17 տարվա բանտարկության։

Ասիական այդ երկրների ոստիկանական վարչություններում այդ հարցով զբաղվող հատուկ բաժանմունքներ են ստեղծվել, որոնց գործունեությունը որոշ չափով օգնում է խնդրի լուծմանը։ Հսկողությունն ուժեղացել է եւ անչափահասներից մի քանիսը դուրս են եկել պոռնկատներից, սակայն Ֆիլիպիններում, Շրի Լանկայում եւ այլուր էական փոփոխություններ չեն արձանագրվել։ Երեխաներին դեռ պարտադրվում է այդ կյանքը, որը լուրջ վտանգ է թե անհատապես իրենց, եւ թե երկրի ապագայի համար։

Հ. Օ.

ՏԱՐԱԾՔ

Ռուսաստանը ֆինանսավորում է սլովակյան ԱԷԿ-ի շինարարությունը

ՄՈՍԿՎԱ, 7 ՀՈՒԼԻՍ, ՍՆԱՐՔ ԻՍԱՊՐԵՍ։ Ռուսաստանի կառավարությունը մտադիր է Սլովակիային 80 մլն դոլլար հատկացնել Մոխովցեի ատոմակայանի առաջին հերթի շինարարությունն ավարտելու համար։ Այդ մասին ԻՍԱ-Թրեսի թղթակցին հայտնեցին Սոցիալ բնապահպանական միության ներկայացուցիչները։ Նրանց խոսքերով, ռուսների համար այդ նախագիծը որեւէ օգուտ չունի, քանի որ գումարը վերցվելու է հարկատուների գրպանից։ Բացի դրանից, երաշխիք չկա, թե վարկը երբեւիցե կվերադարձվի։ Երրորդ, միջկառավարական համաձայնագրում ոչինչ չի ասվում բանեցված միջուկային վառելիքի ճակատագրի մասին եւ բացառված չէ, որ այն կբերվի Ռուսաստան։ Միության փորձագետները հիշեցրին, որ Մոսկվայից առաջ այդ ԱԷԿ-ի կառուցմանն աջակցելու հարցը երկու տարի ուսում նասիրել էր Վերակառուցման ու զարգացման եվրոպական բանկը, բայց մինչեւ օրս վերջնական որոշում չի ընդունել։

PKK-ի դեմ նոր գործողություններ

Թուրքական հեռուստատեսությունը հաղորդում է, որ Թուրքիայի զինված ուժերի ցամաքային ստորաբաժանումներն օդուժի աջակցությամբ վերջին 2 օրվա ընթացքում Հյուսիսային Իրաքի տարածքում PKK-ի ահաբեկչական խմբավորումների վնասազերծման նպատակով իրականացրին մի նոր ռազմական գործողություն, շարքից հանվեց 57 ահաբեկիչ։ Այդ կապակցությամբ հրապարակվեց Թուրքիայի արտգործնախարարության հայտարարությունը, ուր նշվում է, որ «գործողությունների ընթացքում խաղաղ բնակչության անվտանգության ապահովման ուղղությամբ ձեռնարկվել են անհրաժեշտ բոլոր միջոցառումները»։

Միեւնույն ժամանակ Արտակարգ շրջանի ղեկավար Ունալ Էրքանը Աղիյամանում կազմակերպված մամլո ասուլիսում հայտարարեց, որ այս տարվա առաջին 6 ամիսների արդյունքներով անվտանգության ուժերին կամավոր հանձնվել են 160 ահաբեկիչներ։ Մինչդեռ Բոննից ստացված տեղեկությունների համաձայն՝ այստեղ հրապարակվել է Գերմանիայի ներքին գործերի նախարարության 1994 թ. աշխատանքների արդյունքների վերաբերյալ տարեկան զեկուցագիրը։ Զեկուցագրի՝ ահաբեկչությանը վերաբերող պարբերության մեջ նշվում է, որ Գերմանիայում գործում են 9 ահաբեկչական կազմակերպություններ, որոնցից ամենազորեղն ու վտանգավորը համարվում է PKK-ն։ Անդրադառնալով PKK-ի գործունեությանը, ներքին գործերի նախարար Մանֆրեդ Կանտերը թուրքական հեռուստատեսության թղթակցին ասաց. «PKK-ի գործունեության սահմանափակման ուղղությամբ ձեռնարկվում են անհրաժեշտ բոլոր միջոցառումները»։

ԱՐԹԻԿԻՐ ՉԱՐԵՅԱՆ

Հնդիկները պարտքը կմարեն Նովոռոսիյսկի նավահանգստում

ԴԵԼԻ, 6 ՀՈՒԼԻՍ, ՌԻԱ ՍՆԱՐՔ։ Ռուսաստանին Հնդկաստանի 250 մլն դոլլարանոց պարտքի մի մասը կհատուցվի Նովոռոսիյսկի նավահանգստի արդիականացմանը հնդկական ֆիրմաների մասնակցությամբ։ Այդ մասին հայտարարվեց Դելիում Ռուսաստանի փոխվարչապետ Յուրի Յարովի եւ Հնդկաստանի արտգործնախարար Պրանաբա Մուխերջիի հանդիպման ժամանակ։ Նշվեց երկու երկրների առեւտրական հարաբերությունների հաջող զարգացման փաստը։ Ռուսական կողմը նաեւ բարձրացրեց Հնդկաստանի էներգետիկ օբյեկտների վերակառուցմանը ռուսական ֆիրմաների մասնակցության հարցը։ Հնդկաստանի արտգործնախարարը հայտնեց, որ իր երկրի կառավարությունը շուտով որոշում կընդունի։

digitised by A.R.A.R.@

մշակույթ

Գործունեություն՝ հոբելյաններից անկախ

Լրացավ Մեղեա Աբրահամյանի գործունեության 40 տարին

Հայաստանի ժողովրդական արտիստի, Պետական մրցանակի դափնեկիր Մեղեա Աբրահամյանն ամփոփեց ստեղծագործական գործունեության 40-ամյա հոբելյանը, որին նվիրված էր հուլիսի 6-ին Երեւանի կամերային երաժշտության տանը կայացած նրա մենահամերգը: Դահլիճում նստած էին երաժշտական բնագավառի ներկայացուցիչներ, շատ կոմպոզիտորներ, որոնց ստեղծագործությունները Աբրահամյանը կատարել է չորս տասնամյակների ընթացքում: Կարելի էր տեսնել ունկնդիրների երախտագիտությունից փայլող դեմքեր, բազմաթիվ ծաղիկներ...

Սակայն Մեղեա Աբրահամյանի համար ստեղծագործական աշխարհը գոյություն ունի հոբելյաններից անկախ. այն ճանաչման ու ինքնաճանաչման անընդմեջ գործընթաց է, կայացող յուրաքանչյուր ստեղծագործության մեջ գեղարվեստական ճշմարտության անվերջանալի որոնում: Եվ երբ երաժշտությունը նոր է, այդ ճշմարտությունը պահանջում է փաստարկում, իսկ երբ հին է, հայտնի, ապա ճշմարտությունը դառնում է օրհնելի անհատականության ուժով: Իր փայլուն ներածական խոսքում դաս Լոբյան այդ մասին խոսեց երաժշտության պատմության ամբիոնի դոցենտ Արամայիս Սարյանը: Երաժշտագետը հատկապես ընդգծեց Աբրահամյանի գեղագիտական աշխարհի ներգործությունն իր կողմից մեկնաբանվող ստեղծագործությունների վրա: Դա կատարողի եւ կոմպոզիտորի գաղափարների միաձուլման հիասքանչ ենթ է:

Ինքս բազմիցս գրել եմ մեր ականավոր (չվախենանք այս բառն օգտագործել նրա կենդանության օրոք) թավջութակահարուհու մասին: Ուստի չեմ ուզում կրկնություն անել նրա ոճային ու ժանրային բազմաբնույթ գործունեության, իր ժամանակի արվեստը խորապես զգալու ունակության վերաբերյալ: Վերջին համերգի ժամանակ հանկարծ որոշակիորեն պարզ դարձավ ինտուիտիվ ծիրի, արտահայտման անմիջականության կարեւորությունը: Թերեւս համերգի ծրագիրը նույնպես նպաստեց այդ հատկանիշների դրսեւորմանը, որոնք վկայեցին, որ հոգեւոր «դահեստաչանները» անփոխանակելի են, եւ նույնիսկ ինքը արվեստագետը դրանք գիտակցում է լոկ ստեղծագործական ներշնչանքի պահին:

Մեղեա Աբրահամյանը այդ ներշնչանքը հարուցում է տաղանդի ու վարպետության ուժով: Ամբողջ համերգն անցավ վերընթաց գծով, բարձրակետի պահին ավարտվելով Սոֆյա Գուբայդուլինայի «In croce» (Խաչի մեջ) ստեղծագործության կատարմամբ: Թավջութակի եւ երգեհոնի համար գրված այդ հայտնի երկը (դրա առաջին կատարումը տեղի էր ունեցել Երեւանում 1990-ին միեւնույն հիանալի զուգընկեր Արթուր Աղամյանի հետ) բարձրացել է նոր երաժշտության նույնիսկ մոլի հակառակորդների հոգիների մեջ: Գուբայդուլինայի փիլիսոփա ներքին էներգիայում, որը ժամանակակից կոմպոզիցիայի տեխնիկայում ենթադրում է հոգեֆիզիոլոգիական կեցության գերխնդիրը, թե մարդու հոգին եւ թե ողջ աշխարհը հայտնվում են նախնառաջ խաչի, խաչաձեւումների մեջ: Էկզիստենցիալ այդ գոյությունը Մեղեա Աբրահամյանը վերարտադրեց այնքան անձնական ու անկեղծ ձեւով, արդեն տարիների իմաստնության այնպիսի զուգորդմամբ, որ դահլիճում անտարբերներ չմնացին:

Ստեփան Լուսիկյանի թավջութակի սոնատի կատարումը պահանջում էր արտահայտչամիջոցների պարզություն եւ անմիջականություն: Միայն թավջութակի համար գրված այդ ստեղծագործության դրվագներում (ավելի ճիշտ կլինի այն անվանել սոնատ-իմպրովիզացիա) անցավ արժանի հաջողությամբ, քանզի ծնունդ առավ ավանդական ազգային ճյուղը զարգացնող երաժշտությունից՝ Ն. Տիգրանյանից, Ա. Սպենդիարյանից, Ա. Խաչատրյանից մինչեւ մեր օրերը ի դեմս Ա. Բաբաջանյանի, Է. Ոսկանյանի, Վ. Զաքարյանի, Վ. Աճեմյանի եւ այլոց:

Ինքը՝ Լուսիկյանը, ստեղծագործական տողը սկզբից ավարտել է ընդհանուր արեւելյան եւ հայկական ավանդույթների խաչաձեւման (կրկին in croce) վրա: Վերհիշենք նրա դաշնամուրային եւ վոկալ ստեղծագործությունները: Բայց հիմա առկա է զգալի առաջընթաց: Նոր ստեղծագործությունը ի հայտ բերեց ոճի ու ձեւի կոնցեպտուալություն: Սկզբնական ու վերջնական մասերում, օգտագործելով բանահյուսության զարդային առանձնահատկությունները (մասնավորապես խազային նվագերը), առնաշ միջնադարյան ընդօրինակությամբ ավանդական վոկալ իմպրովիզացիան, Լուսիկյանը դրա հետ մեկտեղ դա մոտեցնում է այսօրվա լեզվական փորձին: Տվյալ սոնատը, անկասկած, իր տեղը կգտնի հայկական երաժշտության բազմաթիվ թավջութակային սոնատների մեջ:

Երեկոյի նաեւ մեկ դրվագ դարձավ Էդուարդ Միրզոյանի Թավջութակի ու դաշնամուրի սոնատը: Այն նաեւ ստեղծված է թավջութակի ոգեշունչ երգեցողության համար, ինչով այնքան աչքի է ընկնում Մեղեայի նվագը: Պոեմը նրա մասերի ներքո հոսում է անվերջանալի մեղեդու պես, եւ դաշնամուրի մոտ նստած հեղինակը նպաստում է այն բանին, որ երաժշտությունը հոգեկան արձագանք գտնի մեր սրտերում:

Իսկ համերգի ծրագիրը բացվեց Ռիխարդ Շտրաուսի սոնատով: Իր փայլուն կոնցերտմայստեր, հմուտ դաշնակահարուհի Ռոզա Թանդիլյանի հետ Աբրահամյանը ցուցաբերեց մտածողության խստություն եւ ակադեմիզմ: Ստեղծագործությունը հնչեց հանդիսավոր ու վեհաշուք կերպով, ասես բնութագրելով կատարողի արվեստի վեհությունը:

ՄԱՆՎԵԼ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

ՊԱՐԱՐՎԵՍՏ

«Բերդի» պարերը օտարներին Հայաստանն են ճանաչել տալիս

Տայվանի միջազգային փառատոնում խումբը Գրան պրի շահեց

Մայրաքաղաքի տեքստիլ գալանտերեայի արտադրական միավորման «Բերդ» պարախումբը վերջերս է վերադարձել համերգային շրջագայությունից: Տայվանում ժողովրդական պարերի ամենամյա միջազգային թվով 3-րդ փառատոնում Հայաստանից միակ պարախումբը միակ Գրան պրին շահեց: Այնուհետ երկարատեւ համերգային հրավերներ Չինծու, Լուկան, Կաոշուն քաղաքներում: Միջազգային փառատոնին մասնակցում էին 8 երկրների 12 խմբեր: «Բերդ» պարախումբը այս տարվա համերգային հրավերները շահել էր դեռեւս անցյալ տարի Ֆրանսիայում անցկացված միջազգային փառատոնում: Այսօր նրա ելույթներին սպասում են Ճապոնիայում, Լատինական Ամերիկայում, Իսպանիայում, Ֆինլանդիայում: Պարախումբը ստեղծվել է 1963 թ-ին, հիմնադիրը եւ անփոփոխ ղեկավարը Բորիս Գեւորգյանն է: Պարարվեստի գաղտնիքներին 7-17 տարեկանները տիրապետում են նախապես Արաբկիրի Հայրապետյան[illegible] պարուսուցմամբ փաստավորված [illegible] Գեւորգյանը: Այնուհետ լավագույն[illegible]ները ընդունվում են մանկավարժական ինստիտուտի կուլտուրայի ֆակուլտետի պարային բաժին: Այդուհետ էլ չեն «Բերդ» պարախմբում: «Բերդի» բալետմեյստեր Կարեն Գեւորգյանը մանկավարժական ինստիտուտի կուլտուրայի ֆակուլտետի պարային ամբիոնի դասախոս է: Նա խմբի հիմնական բեմադրիչն է: Ռոբերտ Ամիրխանյանի «Հայի աչեր» պարային բեմադրությունը, որն խմբագրել է Կարենը, ջերմորեն է ընդունվում նաեւ օտար հանդիսատեսի կողմից: Բալետմայստերի ասելով, այդ պարը տեսնելուց հետո շատերն են ցանկություն հայտնում Հայաստանը տեսնել, իսկ իրեն առաջարկում նույնը բեմադրել:

«Բերդ» պարախմբի տնօրեն Ստեփան Գեւորգյանը հայտնեց, թե մեծ անակնկալ էր ինձ համար, երբ ասեն, որ Տայվանում Հայաստանի մասին «Բերդ» պարախումբը պատմեց ոչ միայն մեր երկրի ու նրա մշակույթի մասին հայտագրի վրա զետեղված համառոտ ակնարկներով, այլեւ իր պարով: «Մինչդեռ Հայաստանում պարարվեստի հանդեպ ուշադրության պակասը նկատելի է: Մեր պահանջները մեզ համար չեն»:

Ա. Հ.

ԿԻՆՈՇԱԲԱԹ

Էգոյանի ֆիլմերի հետահայաց ցուցադրումն այսօրվանից

Ինչպես մի քանի օր առաջ տեղեկացրել ենք, այսօրվանից «Մոսկվա» կինոթատրոնում կարող ենք դիտել կանադահայ ռեժիսոր Ատոմ Էգոյանի ֆիլմերը: Այսօր, ժամը 18-ին, կինոթատրոնի առաջին դահլիճում կցուցադրվի «Էկզոտիկան»: Ի դեպ, մինչեւ հուլիսի 16-ն ամեն օր ժամը 12-ին, 14-ին, 16-ին, 18-ին նույն դահլիճում կարելի է դիտել 1993-ին նկարահանված «Էկզոտիկան»: Ֆիլմը գունավոր է, 104 րոպե տեւողությամբ: Սցենարի հեղինակ եւ բեմադրիչ Ատոմ Էգոյանի բառերով, այն «սիրո պատմություն է չորս անձանց՝ ստրիպտիզի պարուհու, հարկային տեսուչի, էկզոտիկ թռչունների գողի եւ ինչ-որ ուրիշի միջեւ: Ֆիլմում կերպարները շարժվում են ծեսերի շարքի եւ իրերի սահմանված կարգի միջով, որոնք ի հայտ են բերում նրանց միայնությունն ու հուսահատ վիճակը: Միաժամանակ այդ գործողությունները կարող են թվալ սխալ կամ աբսուրդ, քանզի մարդիկ իրենց ցավը փոխակերպում են միֆերի եւ առասպելների: Դա իմ համոզմունքն է՝ մարդիկ երբեք չեն կարող գտնել ավելի հրապուրիչ բան, քան իրենց սեփական աղոտումների էկզոտիկան է»: Ֆիլմում խաղում են Բրյուս Գրինվուդը, Միյա Քիրշները, Էլիաս Կոտեասը, Արսինե Խանջյանը եւ այլք: («Ազգը» բազմականաչափ գրել է այս ֆիլմի շահած մրցանակների մասին): Ատոմ Էգոյանի ֆիլմերի հետահայաց այս ցուցադրության ժամանակ կինոթատրոնի երկրորդ դահլիճում վաղը, ժամը 11-ին, 13-ին, 15-ին, 17-ին, 19-ին կցուցադրվի «Ընտանեկան դիտում», իսկ հուլիսի 10-ին՝ երկուշաբթի, «Դեր խաղալով» ֆիլմերը: Դրանցից առաջինը ստեղծվել է 1987-ին, գունավոր է, 28 րոպե տեւողությամբ: Դերերում՝ Դեյվիդ Հեմբլեն, Էյդըն Թարնի, Գաբրիել Ռոզ, Արսինե Խանջյան, Սելմա Քեկլիկյան, Ռոզ Սարգսյան, Վասակ Բաղբուդարյան եւ այլն: Տառապակերումների հավաքածուի հեռուստատեսային պատկերներ, պոռնոֆիլմեր, սիրողական ֆիլմեր՝ գաղտնի խցիկով նկարահանված կադրերի միջոցով կինոնկարը պատմում է մի ընտանիքի խախտման եւ վերածննդի մասին: Ֆիլմը շահել է՝ Տորոնտոյի բիի մրցանակ փառատոների փառատոնում (1987), Վիմ Վենդերսի մրցանակը «Տենդի բեբր», Մոնրեալի միջազգային փառատոնում (1987), Alcan մրցանակ Մոնրեալի նոր կինոյի փառատոնում (1987), ՖԻՊՐԵՍՍԻ-ի մրցանակ Լոկարնոյում (1988), համարվել է տարվա լավագույն լիամետրաժ ֆիլմը Ուպսալայում (Շվեդիա, 1988):

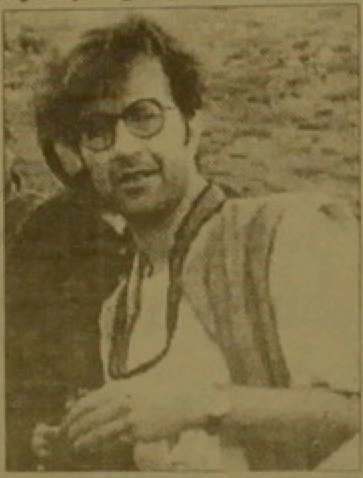

Ատոմ Էգոյանը

«Դեր խաղալով» (1989 թ.) 92 րոպեանոց գունավոր ֆիլմում խաղում են Մայքլ Մաքմանուսը, Արսինե Խանջյանը, Գաբրիել Ռոզը եւ այլք: Էգոյանն ասում է, թե «ֆիլմը հետազոտում է մի տարածք, որ շարժվում է սենյակների եւ էկրանների միջեւ՝ հիշողության եւ կրքի տարածք: Ինչ-որ տեղ սենյակից մինչեւ էկրան ուղու վրա անհատը կերպարանափոխվում է: Ես հմայված եմ այդ պահերով եւ այն հակասություններով, որոնք անխուսափելի են, երբ ստեղծում եմ մարդկանց պատկերներ»: Ֆիլմը շահել է Վալլադոլիդի կինոյի միջազգային շաբաթի ժյուրիի հատուկ մրցանակը, իսկ Վանկուվերի միջազգային կինոփառատոնում արժանացել լավագույն սցենարի համար սահմանված մրցանակին:

ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍ

«Շագալյան օրերը» Վիտեբսկում

ՎԻՏԵԲՍԿ, 7 ՀՈՒԼԻՍ, ՍՆԱՐՔ: Միջազգային «Շագալյան օրերն» ավարտվեցին Վիտեբսկում երեկ մեծ նկարչի ծննդյան օրը՝ իր ծննդավայրում: «Մարկ Շագալ» նորաբաց մշակութային կենտրոնում տեղի ունեցող հանդիսություններին մասնակցեցին մի շարք երկրների արվեստաբաններ: Բացվել էին Շագալի գրաֆիկայի ցուցադրանքներ, Վիտեբսկի նկարիչների եւ Մոսկվայի հրեա նկարիչների աշխատանքների ցուցադրանքներ:

Շագալը իր հարսնացու Բելլայի հետ, 1910

ԹԱՏՐՈՆ

Վայել է, անվայել է

Որտե՞ղ է սահմանագիծը

Հնդկական կառավարական մարմինները ու հասարակական մի շարք կազմակերպություններ սկսել են պայքար մղել սեքսի ոչ միայն կինո, այլ նաեւ թատերական արվեստի բնագավառ ներթափանցման դեմ: Ֆրանսպրես գործակալության Կալկաթայի թղթակիցը «Ինտերնեշնլ Հերալդ Տրիբյուն» թերթում հաղորդում է, որ Հնդկաստանի Արեւմտյան Բենգալիա նահանգի իշխանությունները հույս ունեն «վարագույրը վերջնականապես իջեցնել այնպիսի ներկայացումների առաջ, որոնք խաղը դարձրել են [illegible] բեմ կես»: Կալկաթայի ոստիկանությունը խոստովանել է, որ մի ամբողջ դար Բենգալի լեզվով դասական եւ երաժշտական ներկայացումներ դրվագներին ներկայացնելուց հետո, որոշ թատրոններ անցել են էժանագին շոուների, որտեղ սեքսն է գերիշխում:

«Դժբախտաբար՝ թատրոնի համար մենք դեռ չունենք որոշակի սահմանագիծ որոշելու ինչն է պատշաճ, ինչն՝ անպատշաճ», բողոքում է ոստիկանության ավագ տեսուչ Գոստամ Չակրաբորտին, ավելացնելով, որ իրենք հրահանգներ են սպասում համապատասխան գործողություններ ծավալելու այդ երեւույթի դեմ:

Վերջին երեք ամիսներին ոստիկանական վարչությունը չորս թատերական խմբերի է մեղադրել «անվայելուչ» ներկայացումների համար, որոնք, իր խոսքերով, «գտնվել են պոռնոգրաֆիական սահմանագծում»:

Ֆրանսպրեսի թղթակիցը նշում է երեք շոուների անուններ՝ «Բռնաբարում», «Թունավոր համբույր», «Վերցրու ինձ, իմ երիտասարդությունը», որոնց յուրաքանչյուր ներկայացում պատրոններին բերում է 700 դոլլարի եկամուտ: Թատրոնի ղեկավարությունը, գրպանելով այդ գումարները, «3 ժամյա ելույթի դիմաց դերասանուհիներին վճարում է ընդամենը չորս դոլլար»:

Ոստիկանությունը նույնիսկ պատժական միջոցներ է ձեռնարկել իր աշխատակիցներից մեկի հանդեպ, որն «համարձակվել» էր իր կնոջ հետ այցելել այդ շոուներից մեկը:

Անվայելչության վերաբերյալ հնդկական օրենքը թույլ չի տալիս զուգավորման տեսարաններ ցուցադրել ֆիլմերում, բայց թույլատրում է նմանօրինակ հարաբերությունների առաջնորդող «ակնարկները»:

Որոշ մարդկանց համար, ովքեր չեն կարող հոգալ կաբելային հեռուստատեսության ծախսերը, որտեղ ամեն տեսակի անվայելուչ տեսարաններ ցուցադրվում են, թատրոններում ներկայացված շոուները «հիմնական դիետա» են, նշել է Բենգալիայում ճանաչման արժանացած գրող Ռաջատ Բանդոպադհյայան:

Հ. Օ.

digitised by A.R.A.R.@

ԲՆԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ

Անժողիս Քեննի Դալգլիշը

Անգլիայի չեմպիոնի տարօրինակ մարզիչը

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐԶԱՅԱՆ, Վալանս, Ֆրանսիա

«Երբ Լիվերպուլում սովորական երեկույթ է մի գավաթ, կամ չեմպիոնության տահիտը, ապա այստեղ Բլեկբռռնում նման դեպքը բացառիկ բնույթ է կրում», հայտարարեց Բլեկբռռնի «Ռովերս» թիմի ըստլանդացի մարզիչ Քեննի Դալգլիշը, որի գլխավորությամբ վերջինս նվաճեց Անգլիայի չեմպիոնի կոչումը: Քեննի Դալգլիշը Մեծ Բրիտանիայի ֆուտբոլի նախկին փառ աստղերից մեկն է եւ «Լիվերպուլի» նախկին մարզիչը: Մասնագետների կարծիքով, «Ռովերսը» չեմպիոն դարձավ հիմնականում Դալգլիշի շնորհիվ: Մոտ անցյալում երկրորդ դիվիզիոնի այս համեստ թիմը շատ կարճ ժամանակում դուրս եկավ անգլիական ֆուտբոլի առաջնակարգ դիրքեր: Միեւնույն ժամանակ սա Դալգլիշի 13-րդ հաղթանակն էր, մի ռեկորդ, որին հասել են միայն 3 մարզիչներ Դալգլիշը, Բրայան Կլաուգը եւ Հերբերտ Չապմանը:

Քեննի Դալգլիշի այս ռեկորդն ավելի արժեքավոր է: Նա «Հեյզելի» (1985 թ.) եւ «Հիլզբորոյի» (1989 թ.) արյունալի դեպքերից հետո, որոնց համար մեղադրվում էր «Լիվերպուլը», ուռեցել էր ֆուտբոլը լքել եւ ժամանակն անցկացնում էր գոլֆ խաղալով:

Պողպատի բիզնեսով զբաղվող միլիարդատեր Ժակ Ուոլքերը 7 ամսում կարողացավ համոզել Դալգլիշին, որ սեզոնի 2-րդ դիվիզիոնում հանդես եկող Բլեկբռռնի համեստ թիմը. «Ես ուռեցել հետ գալ ֆուտբոլ եւ մարզել «Ռովերս» թիմը միայն այն բանի համար, որ կինս այլեւս չէր ուզում տանը ինձ տեսնել պարապ», ասում է Քեննի Դալգլիշը: Բլեկբռռնում Դալգլիշի գալը մեծ խանդավառությամբ համարվեց: Թիմի 2-րդ մարզիչ Տոնի Պարկերը ասում է. «Երբ «Ռովերսը» մարզվում էր հազիվ մեկ մարզասեր էր գալիս դաշտ, այն էլ իր շան հետ, որտեղ վերջինս կարողանա միզել խաղադաշտի խոտերի վրա: Բայց երբ Դալգլիշը եկավ Բլեկբռռն, թիմի ամեն մի պարապմունքին հետեւում էին հարյուրավոր մարզասերներ: Շատերը գալիս էին միայն տեսնելու արդյո՞ք մեծն Քեննին այստեղ է եկել»:

Այսօր, երբ Բլեկբռռնի թիմը հռաշքով դարձել է Անգլիայի չեմպիոն, շատերը մերժում են ընդունել իրականությունը եւ փորձում են գտնել պատճառները, որոնցից մեկը իբր թիմի միլիարդատեր նախագահ Ժակ Ուոլքերի խաղեր «գնելն» է: Ուրիշները պնդում են, որ «Ռովերսը» խաղում է դասական 4-4-2 խաղաոճով, որը նորույթ չէ: Շատերն ասում են, որ սա կլինի Բլեկբռռնի առաջին եւ վերջին հաղթանակը առաջնություններում: Իսկ շատ լրագրողներ արդեն սկսել են պայքարել Քեննի Դալգլիշի դեմ, քանի որ նա չի սիրում խոսել լրագրողների հետ: «Գրեք ինչ որ տեսնել եք», հաճախ հարցազրույցների ժամանակ լրագրողներին ասում է Դալգլիշը: Նա շատ անգամ նույնիսկ դրանից ավելի չի խոսում: «Գարդիան» թերթի մարզական լրագրող Դեյվիդ Լեննոնն ասում է, որ Դալգլիշը մի մարզիչ է, որը խոսելիս լավագույն դեպքում կարող է ասել մեկ բառ: «Այս մարդը (Դալգլիշը) ծիծաղել չգիտի», վերջերս գրեց անգլիական թերթերից մեկը, խոստանալով մի մեծ գումար, երե որեւէ մեկը կարողանա ծիծաղեցնել Քեննի Դալգլիշին:

Դալգլիշի բնավորության կարեւոր առանձնահատկություններից մեկն էլ այն է, որ նա երբեք չի սիրում պարտվել: Նրա հետ գոլֆ կամ ուրիշ խաղ խաղացողներն ասում են, որ Դալգլիշը հաղթելու կամքով միավորներ վաստակելու համար նույնիսկ պատրաստ է ստել: Բայց այս անժողիս անձնավորությունը կարող է նաեւ հեգնանքով ծիծաղել: Այսպես, լրագրողներից մեկի այն հարցին, թե ինչ է փոխվել «Ռովերսում» իր գալուց հետո, Դալգլիշը սառը ձեւով պատասխանեց. «Այս վերարկուն այստեղ գալուց առաջ չէի կրում»:

Դալգլիշի նվաճումները

1969 թվից խաղալով Գլազգոյի «Սելթիկ» թիմում 4 անգամ նվաճեց Շոտլանդիայի չեմպիոնի կոչումը, խփելով 167 գնդակ:

1971-ին առաջին անգամ հագավ Շոտլանդիայի հավաքականի համազգեստը, որի կազմում անցկացրեց 102 հանդիպում:

1977-ին տեղափոխվելով Անգլիա՝ «Լիվերպուլի» կազմում 5 անգամ դարձավ չեմպիոն եւ խփեց 173 գնդակ:

1979 եւ 1983 թթ. ընտրվեց Անգլիայի լավագույն ֆուտբոլիստ:

1985-ին դարձավ «Լիվերպուլի» մարզիչը, այդ պաշտոնում եւս երեք անգամ նվաճելով Անգլիայի չեմպիոնի կոչումը:

1991-ի փետրվարին լքեց «Լիվերպուլը» եւ հոկտեմբերին պայմանագիր ստորագրեց Բլեկբռռնի «Ռովերսի» հետ:

1995-ին «Ռովերսի» հետ նորից դարձավ Անգլիայի չեմպիոն:

NBA

Պիպենը ձերբակալվեց

Լեգենդար բասկետբոլիստ Մայքլ Ջորդանի թիմի՝ «Չիկագո Բուլզի» անվանի բասկետբոլիստ Սկոտտի Պիպենը ցցային վիճակում է: Նրա թիմը Play-off մրցակարգով NBA-ի առաջնության վճռական փուլում ասպարեզից դուրս մղվեց «Օռլանդոյի» կողմից: Հաջորդ օրը Պիպենը ձերբակալվեց ոստիկանության կողմից իր ընկերուհուն ծեծելու մեղադրանքով: Եւ քանի որ դժբախտությունը մենակ չի գալիս, դրանով Պիպենի անհաջողությունները չվերջացան: Հանրահայտ բասկետբոլիստի նախկին ընկերուհին՝ Սոնյա Ռոբին, որն անցյալ տարի աշխարհ բերեց մի աղջիկ, դատական գործ է հարուցել Պիպենի դեմ, որ տեսքի նա դառնա փոքրիկի օրինական հայրը: Սոնյա Ռոբին Պիպենից պահանջում է ամսական 11500 դոլար:

Ամերիկայում, ուր շատերը գտնվում են նյարդային վիճակում, ամեն ինչի համար սովորաբար դիմում են դատարան: Այնպես որ Պիպենի հետ կատարվածը «նորմալ» երեւույթ է:

ԱՍՏՂԵՐԻ ԿՅԱՆՔԻՑ

Մարկո Սիմոնեի տարօրինակ նախասիրությունը

Վերջերս աճուրդի է հանվել Աերտոն Սեննայի կարմիր գգեստը, որով «Ֆորմուլա-1»-ի փաղամենիկ չեմպիոնը 4 տարի առաջ իր Մակ Լարեն «Ֆորմուլա-1»-ով 3-րդ անգամ նվաճեց աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը: Աճուրդը սկսվեց 45 հազար դոլարից եւ գնալով գինը բարձրանում էր: «Միլան» թիմի եւ Իտալիայի հավաքականի հանրահայտ հարձակվող Մարկո Սիմոնեն հետաքրքրությամբ տեղեկացրեց, որ Աերտոն Սեննայի վարորդական արտահագուստը պատրաստ է գնել 60 հազար դոլարով: Այս վաճառքը Մոնտե Կառլոյի շքեղ հյուրանոցներից մեկի սրահում կազմակերպել էր Թուրինի «Յուվենտուս» թիմի նախկին դարպասապահ Ստեֆանո Տակոնին: Սեննայի մի քանի սիրահարներ ուզում էին գնել այս հագուստը Սեննայի քրոջը նվիրելու համար: Դերասան Պոլ Նյումենը Տեխասի իր շքեղ բնակարանից հեռախոսային կապով հետեւում էր վաճառքի ընթացքին, քանի որ ամբողջ եկամուտը իր հսկողության տակ պետք է անցներ Մաղաքասկար կղզում մի դպրոց կառուցելու համար: «Ցանկացա գնել այս հագուստին ոչ միայն այն բանի համար, որ Աերտոն Սեննան իմ կուռքն է, այլեւ դոլարներով օգնել փոքրիկներին», իտալական «Լա Ստամպա» օրաթերթին տված հարցազրույցում հայտարարեց Մարկո Սիմոնեն, որի Միլանում գտնվող տանը կան Սեննային վերաբերող եւ պատկանող բազմաթիվ հավաքածուներ: «Միշտ սիրել եմ հավաքել չեմպիոններին պատկանող մասունքներ: Այսպես, ունեմ Մարադոնայի այն շապիկը, որը արգենտինացին հագել էր Միլանի «Սան Սիրո» մարզադաշտում տեղի ունեցած իր վերջին խաղի ժամանակ, Բաջջոյի շապիկը, որ կրել էր Իտալիայի հավաքականում եւ Ռոմարիոյի շապիկը, մի խաղացող, որը հիացնում է ինձ: Բայց Սեննան ինձ համար ամենամեծ չեմպիոնն է, որը խորհրդանշում էր «Ֆորմուլա-1»-ը», հայտարարեց Մարկո Սիմոնեն նույն «Լա Ստամպա» թերթին:

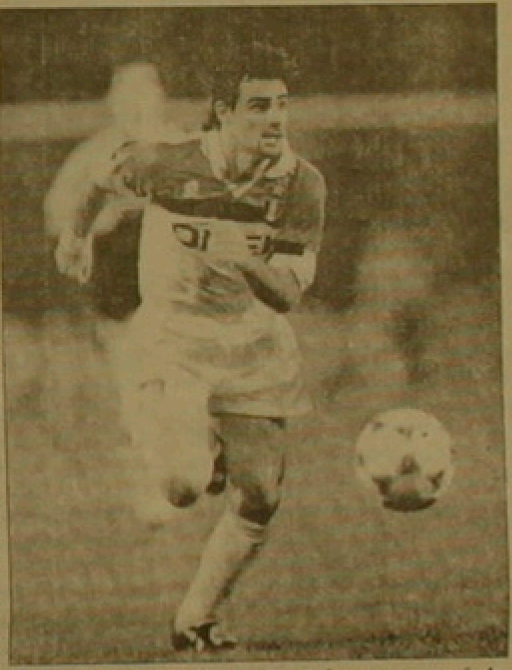

«ՖՈՐՄՈՒԼԱ-1»

Ժան Ալեզիի առաջին «Մեծ մրցանակը»

«Ֆորմուլա-1»-ի ֆրանսիացի չեմպիոն Ժան Ալեզին մեծ համբերություն ունի: 31-ամյա ավտոարշավորդը սպասեց իր 91-րդ մրցելույթին, որպեսզի կյանքում առաջին անգամ տիրի «Մեծ մրցանակին»: Հավանաբար այս մարզաձեւի սիրահարներն արդեն տեղյակ են, որ Մոնրեալում տեղի ունեցած մրցարշավում Ժան Ալեզին, օգտվելով Շումախերի եւ Բերգերի անհաջողություններից, «Ֆեռարիի» մեքենայի, 27 համարի իր «Ֆորմուլա-1»-ով կարողացավ հաղթել Կանադայի «Մեծ մրցանակի» խաղարկությունում, որին ներկա էին 200 հազար մարզասերներ: Ժան Ալեզին, որը «Ֆորմուլա-1»-ի աշխարհում ամենահամեստ եւ խելացի մարզիկներից մեկն է, բազմիցս առաջնակարգ դիրքերի է հասել, գրավել է 2-րդ կամ 3-րդ տեղերը, բայց երբեք առաջինը չի եղել: Մի քանի անգամ նա անչափ մոտ էր նման հաջողության, բայց բախտի անիվը, ավելի ճիշտ «Ֆեռարիի» անիվները նրան հակառակ կողմն էին տարել: Ժան Ալեզին Մոնրեալում վերջ դրեց իր անհաջողությունների շարքին, «Ֆեռարիի» թիմին նվիրելով «Մեծ մրցանակներում» 105-րդ հաղթանակը: Շումախերը հայտարարեց, որ ուրախ է Ժանի հաղթանակի համար:

Ահա թե որերորդ փորձերից են «Ֆորմուլա-1»-ի անվանի ավտոարշավորդները իրենց առաջին հաղթանակը տարել «Մեծ մրցանակի» խաղարկություններում.

Դամոն Հիլ 13 (1993, Հունգարիա)
Աերտոն Սեննա 16 (1985, Պորտուգ.)
Միխայել Շումախեր 18 (1992, Պորտ.)
Ալեն Պրոստ 19 (1981, Ֆրանսիա)
Նելսոն Պիկետ 24 (1980, ԱՄՆ)
Նիկկի Լաուդա 31 (1974, Իսպանիա)
Գերհարդ Բերգեր 35 (1986, Մեքսիկա)
Լակ Լաֆիտ 39 (1979, Շվեդիա)
Կեկկե Ռոսբերգ 49 (1982, Շվեյց.)
Մենսել 72 (1985, Եվրոպայի «Մեծ մրցանակ»)
Ժան Ալեզի 91 (1995, Կանադա)
Տիերրի Բուտսեն 95 (1989, Կանադա)

ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄ

Բուլղարիան 8-րդը՝ ՖԻՖԱ-ի ցանկում

ՖԻՖԱ-ի հրապարակած ազգային հավաքականների դասակարգման վերջին ցուցակում Բուլղարիայի հավաքականը, որը «Եվրոպա-96»-ի առաջնության ընտրական փուլի խմբային մրցաշարում, Սոֆիայում 3-2 հաշվով հաղթեց Եվրոպայի ու աշխարհի բազմակի չեմպիոն Գերմանիայի հավաքականին, մտավ 10 ուժեղագույն երկրների մեջ եւ հիմա գրավում է 8-րդ տեղը: Հրապարակված նախորդ ցանկի համեմատ առավել առաջխաղացում արած երկրներն են Շոտլանդիան, որը 31-րդից տեղափոխվեց 21-րդ տեղը, Թուրքիան՝ 30-ից 25-րդ տեղը, Էկվադորը՝ 36-ից 29-րդ տեղը:

Իռլանդիան, 1-3 հաշվով զիջելով Ավստրիայի թիմին, դուրս մնաց 10 ուժեղագույնների թվից եւ հիմա զբաղեցնում է 15-րդ տեղը:

Ահա ՖԻՖԱ-ի վերջին դասակարգմամբ աշխարհի 10 լավագույն հավաքականները եւ նրանց միավորները.

1. Բրազիլիա	67,30
2. Իտալիա	61,53
3. Իսպանիա	60,67
4. Նորվեգիա	60,61
5. Գերմանիա	58,60
6. Շվեդիա	58,36
7. Մեքսիկա	57,98
8. Բուլղարիա	57,93
9. Հոլանդիա	57,40
10. Արգենտինա	57,06

Վիալլին երազում էր...

«Յուվենտուս» թիմի հարձակվող 31-ամյա Ջանլուկա Վիալլին երազում էր, որ եվրոպական ակումբային մրցաշարերի իր 5-րդ եզրափակիչը հաջող անցնի «Պարմայի» հետ խաղում: Բայց այդպես չեղավ: «Պարման» 2 հանդիպումների արդյունքներով առավելության հասավ «Յուվենտուսի» նկատմամբ եւ տիրեց ՈՒԵՖԱ-ի գավաթին:

Ջանլուկա Վիալլին Ջենովայի «Սամպդորիա» թիմի կազմում 1990 թվականին նվաճեց գավաթակիրների գավաթը: 1993 թ. Իտալիայի հավաքականի նախկին հարձակվողը «Յուվենտուսի» հետ տիրեց ՈՒԵՖԱ-ի գավաթին: «Յուվենտուսի» կազմում, որտեղ 3-րդ տարին է հանդես գալիս, Վիալլին ցանկանում էր կրկնել հաջողությունը: Ջանլուկա Վիալլին բացառիկ ռմբարկու է, որը գավոք նաեւ անբախտություններ է ունեցել եւ մի քանի անգամ լուրջ վնասվածքներ ստացել ու երկար ժամանակներով սփոփված բացակայել մրցապարերից: «Յուվենտուսի» նախագահ Ումբերտո Ագնելլին ասում է, որ Վիալլին հանձին «Յուվենտուսի» խորհրդանշում է մի հայրական թիմ: Ինչպես հայտնի է, «Յուվենտուսը» միավորների բացահայտ առավելությամբ նվաճեց Իտալիայի չեմպիոնի կոչումը եւ հանդես կգա Չեմպիոնների լիգայի հերթական խաղարկությունում:

Երբ «Միլանն» ունի մեծ խաղացողներ, «Յուվենտուսը» նույնպես կարող է դաշտ դուրս բերել ֆուտբոլային այնպիսի աստղերի ինչպիսիք են Վիալլին, Ռավանելլին, Ռոբերտո Բաջջոն, Դիդիե Դե Շամպը եւ ուրիշներ: Եւ երբ այս տարի Վիալլին չկարողացավ ՈՒԵՖԱ-ի գավաթը բերել Թուրին, ապա այժմ երազում է գալիք տարի բերել ավելի մեծ մրցանակ՝ Չեմպիոնների լիգայի գավաթը:

ՈՒԵՖԱ-ի բոլոր գավաթակիրները.

1972 «Տոտենհեմ» (Անգլիա)
1973 «Լիվերպուլ» (Անգլիա)
1974 «Ֆեյենոորդ» (Հոլանդիա)
1975 «Մյոնխենգլադբախ» (Գերմ.)
1976 «Լիվերպուլ» (Անգլիա)
1977 «Յուվենտուս» (Իտալիա)
1978 «Էյնդհովեն» (Հոլանդիա)
1979 «Մյոնխենգլադբախ» (Գերմ.)
1980 «Ֆրանկֆուրտ» (Գերմանիա)
1981 «Իպսվիչ» (Անգլիա)
1982 «Գյոթեբորգ» (Շվեդիա)
1983 «Անդերլեխտ» (Բելգիա)
1984 «Տոտենհեմ» (Անգլիա)
1985 «Ռեալ» (Մադրիդ, Իսպանիա)
1986 «Ռեալ» (Մադրիդ, Իսպանիա)
1987 «Գյոթեբորգ» (Շվեդիա)
1988 «Լեւերկուզեն» (Գերմանիա)
1989 «Նապոլի» (Իտալիա)
1990 «Յուվենտուս» (Իտալիա)
1991 «Ինտեր» (Իտալիա)
1992 «Այաքս» (Հոլանդիա)
1993 «Յուվենտուս» (Իտալիա)
1994 «Ինտեր» (Իտալիա)
1995 «Պարմա» (Իտալիա)

Բաժինը վարում է
ՍՄԲԱՏ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

Օրվա հետքով

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ

Նոր համաճարակները վատ կենսապայմանների հետևանք են

Վերջին տարիներին աշխարհում կրկին հայտնվել են այնպիսի մոռացված և անհետացած համարվող հիվանդություններ, ինչպիսիք են ժանտախտը, դիֆթերիան, պալարախտը և այլն: Վերահայտնվել է նաև առաջին աշխարհամարտի ժամանակ Ֆրանսիայում և Միջին Արևելքում շուրջ մեկ միլիոն զինվորների վարակած հազային տենդը, որը նույնպես անհետացած էր համարվում: Անցյալ ծմռանը Ֆրանսիայի Մարսել և ԱՄՆ-ի Սիեթլ քաղաքներում արձանագրվեցին այդ հիվանդության դեպքեր: L'Express հանդեսի հաղորդման համաձայն հիվանդացել են աղքատության մեջ և հակահիգիենիկ պայմաններում ապրողները, որոնք առավել ենթակա են մանրէների ազդեցությանը: Իսկ 1994 թ. աշնանը Հնդկաստանում տարածված թոքային ժանտախտից մահացավ 55 մարդ: Վերջին 30 տարում նման բան չէր եղել:

Դիֆթերիան մինչև վերջերս անհետացած էր համարվում կատարված պատվաստումների շնորհիվ: Բայց օդով տարածվող նրա մանրէները վերջերս ավերներ են գործում Ռուսաստանում, Ուկրաինայում և Բելառուսում, սպառնալով եվրոպական մյուս երկրներին: Չբուժվելու դեպքում այդ հիվանդությունն առաջացնում է սրտի և թոքերի մահացու բարդություններ: Նախկին ԽՍՀՄ տարածքում դիֆթերիան սկսեց արագորեն տարածվել: Դրան նպաստեց ԽՍՀՄ փլուզումից հետո առողջապահական վերահսկողության բնագավառում տիրող բարձիթողի վիճակը: Վերջին չորս տարում դիֆթերիայով վարակված 80 հազար անձանցից 2 հազարը մահացել է: Նրանց մեծ մասը երեխաներ են: Սանկտ Պետերբուրգում այդ հիվանդության հանդեպ [illegible] ունի նորածինների հազիվ կեսը: Դիֆթերիայով հիվանդանալու դեպքեր արդեն արձանագրվել են Գերմանիայում, Ֆինլանդիայում, Նորվեգիայում, Բուլղարիայում: Թեև Ֆրանսիայում պատվաստումը պարտադիր է 1938 թվականից, 40-65 տարեկան բնակիչների 46 տոկոսը անպաշտպան է այդ հիվանդության դեմ, նշում է երկրի առողջապահության նախարարության համաճարակաբանական տեղեկագիրը:

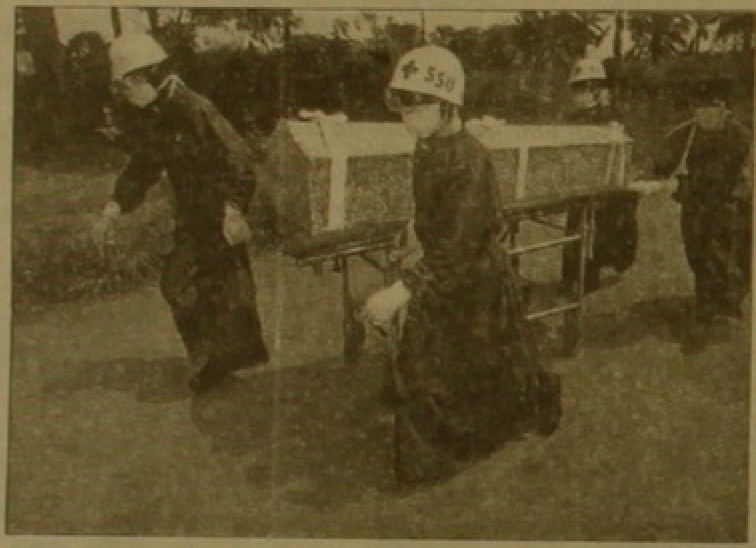

Ինչ վերաբերում է թոքախտին, այն աշխարհին սպառնացող մանրէակիր ամենալուրջ աղետներից մեկն է: Պատվաստումները թույլ են տալիս մասամբ պաշտպանվել պալարախտների հարուցիչ Կոխի մանրէի առաջացրած մենինգիտներից և ոսկրային ախտահարումներից: Այդուհանդերձ աշխարհում պալարախտն ավերներ է գործում: Ամեն տարի դրանից մահանում է 3 միլիոն մարդ: Մոլորակի բնակչության մեկ երրորդը վարակված է: Ամեն տարի արձանագրվում է հիվանդության 8 միլիոն նոր դեպք, այդ թվում 95 տոկոսը երրորդ աշխարհի երկրներում: Պալարախտը կրկին հայտնվել է նաև Արևմուտքի երկրներում, բայց այնտեղ գլխավոր պատճառը դիմադրողականության անկման վարակն է (ՁԻԱՎ): Այս հիվանդությամբ տառապողների 11 տոկոսը վարակված է պալարախտով:

Հակաբիոտիկներով բուժելը սովորաբար լավ արդյունքներ է տալիս: Բայց դա երկար է տևում, թանկ է նստում և պահանջում է բազմաթիվ դեղամիջոցների ընդունում: Երրորդ աշխարհում դա մատչելի է սակավաթիվ հիվանդների համար: Նույնիսկ հարուստ երկրների որոշ բնակիչներ մասնակիորեն են օգտվում նման բուժումներից: Դրա հետևանքով ի հայտ են գալիս նոր մանրէներ, որոնք կարողանում են դիմակայել 5-6 տարբեր հակաբիոտիկների: Ըստ երևույթին նոր համաճարակների կանխման լավագույն միջոցը մարդկանց կենսապայմանների բարելավումն է:

ԹՈՒՐՔԻԱ

Կրքեր սահմանադրության շուրջ

Մեջլիսում տեղի ունեցավ կառավարող Ճշմարիտ ուղի և կոալիցիոն ժողովրդահանրապետական կուսակցությունների ղեկավարներ վարչապետ Թանսու Չիլլերի և փոխվարչապետ Հիքմեթ Չեթինի հանդիպումը: Քննարկվեցին Թուրքիայի Ազգային մեծ ժողովի սահմանադրական հանձնաժողովում նշված 2 կուսակցությունների և գլխավոր ընդդիմադիր Մայր հայրենիք կուսակցության ներկայացուցիչների միջև սահմանադրության մի շարք հոդվածներ փոփոխության ենթարկելու վերաբերյալ վերջին երկու օրվա ընթացքում շարունակվող շփումների արդյունքները: Հանդիպման ավարտից հետո վարչապետ Թանսու Չիլլերը հանդես եկավ հայտարարությամբ, ուր խստագույնս դատապարտեց Մայր հայրենիք կուսակցության և մասնավորապես նրա ղեկավար Մեսուտ Յըլմազի «երկակի դիրքորոշումը»:

Այնուհետև հեռուստատեսությունը նշում է, որ նշված 3 կուսակցությունների միջև եթե համաձայնություն չկայացվի, ապա հարցը կդրվի համաժողովրդական քննարկման, և Չիլլերը դժվարին կացության մեջ կընկնի:

Գ. Ջ.

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Ռուսաստանը Հունգարիային իր պարտքը կվճարի ռազմական տեխնիկայով

Օրերս Ռուսաստանը Հունգարիայի հետ ստորագրեց համաձայնագիր, որն ուղղված է Հունգարիային նախկին ԽՍՀՄ-ի 900 մլն դոլլարանոց առևտրային պարտքի խնդրի լուծմանը: Ինչպես հաղորդեցին Հունգարիայի պաշտոնական ներկայացուցիչները, Ռուսաստանը համաձայնել է պարտքը մարել մինչև 1996 թ. և դա անել գլխավորապես էլեկտրաէներգիայի, նավթի, ռազմական ու գյուղատնտեսական տեխնիկայի և փոխադրամիջոցների մատակարարման հաշվին:

Հունգարական կողմի տվյալների համաձայն, պարտքի գումարի 320 մլն դոլլարը պետք է վճարվի ռազմական տեխնիկայի, այդ թվում BTR-80 զրահամեքենաների և ՄիԳ-29 կործանիչների պահեստամասերի առաքումների միջոցով:

«Ֆայնենշըլ թայմզ»

«ԱՐԱՅ» ֆիրման

ԱՌԱՋԱՐԿՈՒՄ Է

"Panasonic" ֆիրմայի հեռախոսային կապի գերժամանակակից էլեկտրոնային համակարգեր

1. KX – T 30810B մինչև 3 քաղաքային հեռախոսային գիծ և մինչև 8 ներքին աբոնենտ
2. KX – T 6160B մինչև 6 քաղաքային հեռախոսային գիծ, և մինչև 16 ներքին աբոնենտ
3. KX – T 12321D մինչև 12 քաղաքային հեռախոսային գիծ և մինչև 32 ներքին աբոնենտ

ՄԵՐ ԲԱՐՁՐՈՐԱԿ ՄԱՍՆԱԳԵՏՆԵՐԸ ԿՕԳՆԵՆ ՁԵԶ ՍԵՂՄ ԺԱՄԿԵՏՆԵՐՈՒՄ ՏԵՂԱԴՐԵԼ ԷԼԵԿՏՐՈՆԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ, ՎԵՐԱԾՐԱԳՐԱՎՈՐԵԼ ԱՅՆ ԸՍՏ ՁԵՐ ՑԱՆԿՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՏԱԼ 1 ՏԱՐՎԱ ԵՐԱՇԽԻՔ

Մեր հասցեն՝ Ազատության պողոտա 9
Հեռախոսները՝ 25-37-50, 25-10-87, 25-43-87

AMERICAN UNIVERSITY OF ARMENIA
Հայաստանի Ամերիկյան Համալսարան

Հատուկ դասընթացների բաժինը կազմակերպում է մեկօրյա գիտաժողով հետևյալ թեմայով

Հայաստան. ինչպես հարմարվել փոփոխվող միջազգային իրավիճակին

1995 թ. օգոստոսի 2-ին և օգոստոսի 9-ին
Չորեքշաբթի, ժ. 10:00-17:00
Հայաստանի Ամերիկյան Համալսարանի փոքր դահլիճում (հինգերորդ հարկ)
Երևան, Մարշալ Բաղրամյան 40
Ստրատեգիական պլանավորում փոփոխությունների կառավարման համար-դասախոս՝ դր. Էդ Սենկլ
Ստրատեգիական կանխատեսման և առաջնության մշակում
Նպատակների որոշում
Ստրատեգիայի իրականացում
Անընդհատ բարելավվող որակ-դասախոս՝ դր. Ռոնալդ Բենսըն
Որակի սահմանումը
Որակի մակարդակների հաստատում-Ինչպե՞ս եւ իմանում
Որակի շարունակական բարելավման միջոցներ
Կառավարման պահանջներ
Սպառող և ընկերության մշակութային պահանջներ
Հասանելիություն միջազգային շուկային-դասախոս՝ դր. Ֆարուկ Հերիքա
Շուկայագիտության միջազգային հասկացողությունը
Միջազգային շուկայում կատարվող փոփոխություններն ու միտումները
Կիրառությունը Հայաստանում
Գիտաժողովը կընթանա անգլերեն լեզվով՝ հայերեն համընթաց թարգմանությամբ:
Մուտքը՝ ազատ: Լրացուցիչ տեղեկությունների համար խնդրում ենք զանգահարել 27 33 70 կամ 27 16 58:

ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ ԵՆ ՍՈՎՈՐԵԼՈՒ

Հայաստանի Հանրապետության բարձրագույն կրթության և գիտության նախարարության Աբովյանի ճարտարագիտական քոլեջը հայտարարում է 1995-96 ուսումնական տարվա ընդունելություն

Քոլեջ կարող են ընդունվել (միայն ցերեկային բաժին) լրիվ միջնակարգ կրթություն ունեցող (առանց տարիքի սահմանափակման) բոլոր այն քաղաքացիները, ովքեր հաջողությամբ կհանձնեն ընդունելության քննությունները:

Քոլեջը կատարում է ընդունելություն հետևյալ մասնագիտությունների գծով՝

ա) «Ավտոմոբիլային տնտեսություն», մասնագիտությամբ, որակավորումը՝ «Կրտսեր ճարտարագետ»:

բ) «Փոխադրումների կազմակերպումը և երթևեկության կառավարումը տրանսպորտում» մասնագիտությամբ, որակավորումը՝ «Կրտսեր ճարտարագետ»:

գ) «Ավտոմոբիլային ճանապարհների և օդանավակայանների կառուցումը, նորոգումը և շահագործումը» մասնագիտությամբ, որակավորումը՝ «Կրտսեր ճարտարագետ»:

դ) «Ավտոտրանսպորտի իրավունք» մասնագիտությամբ, որակավորումը՝ «Կրտսեր իրավաբան»:

Ուսման տևողությունը բոլոր մասնագիտությունների գծով երեք տարի է: Առաջին երկու տարիների պարտադիր ծրագրերի բոլոր պահանջները բարձր առաջադիմությամբ կատարած ուսանողներին հնարավորություն է տրվում ուսումը շարունակել համապատասխան բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների երրորդ կուրսից, բացառությամբ «Ավտոտրանսպորտի իրավունք» մասնագիտությունից:

Դիմորդները ընդունելության քննություններ կհանձնեն՝

ա) «Ավտոմոբիլային տնտեսություն», «Փոխադրումների կազմակերպումը և երթևեկության կառավարումը տրանսպորտում» և «Ավտոմոբիլային ճանապարհների և օդանավակայանների կառուցումը, նորոգումը և շահագործումը» մասնագիտությունների համար.

Մաթեմատիկա (գրավոր)
Ֆիզիկա (գրավոր)
Հայոց լեզու (տեստ)

բ) «Ավտոտրանսպորտի իրավունք» մասնագիտության համար.

Հայ ժողովրդի պատմություն (բանավոր)
Մաթեմատիկա (գրավոր)
Հայոց լեզու (թելադրություն)

Դիմումները ընդունվում են հուլիսի 1-ից:

Մրցույթով անցած դիմորդների հրամանագրումը օգոստոսի 25-ին:

Դիմումները գրվում են քոլեջի տնօրենի անունով (տեղում), կցելով հետևյալ փաստաթղթերը՝

ա) կրթության մասին վկայականի բնագիրը
բ) տեղեկանք առողջության մասին (ձև 086 ու)
գ) 4 լուսանկար (3X4 սմ չափսի)
դ) Քոլեջի հաշվապահությունից 250 դրամ չափով գումարի մուծման անդորրագիր (անկախ քննությունների արդյունքից գումարը ետ չի վերադարձվում):

Անձնագիրը կամ ծննդյան վկայականը, զինգրքույկը (զինապարտները) կամ գրանցման վկայականը (զինակոչիկները) ներկայացնում են անձամբ, իսկ 18 տարին լրացած արական սեռի դիմորդները՝ տեղեկանք զինկոմի չկանչվելու կամ տարկետման մասին:

Ծանոթություն. 1. Դիմորդը իր ընտրած մասնագիտության համար սահմանված ընդունելության քննություններից բացի, կարող է հանձնել քոլեջի այլ մասնագիտությունների համար նախատեսված առարկաներից քննություններ, իսկ ընտրած մասնագիտության մրցույթից դուրս մնալու դեպքում, այլ մասնագիտությունների ընդունելության մրցույթին մասնակցելու համար:

2. Այն դիմորդները, որոնք ներկայացնում են համապատասխան տեղեկանք բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների ընդունելության քննություններից դրական գնահատական (գնահատականներ) ստացած առարկայի (առարկաների) վերաբերյալ, իրենց ցանկությամբ ազատվում են այդ առարկայի (առարկաների) համար սահմանված քննությունից (քննություններից), իսկ մյուս առարկայի (առարկաների) տարբերությունը (տարբերությունները) հանձնում են ըստ սահմանված կանոնակարգի:

3. Ըստ համապատասխան մասնագիտությունների, մրցույթին կարող են մասնակցել բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների այն դիմորդները, որոնք ընդունելության քննությունները հանձնել են դրական գնահատականներով և դուրս են մնացել մրցույթից (նախապես ներկայացնելով լրիվ փաստաթղթերը և տեղեկանք կենտրոնացված քննական հանձնաժողովի կողմից՝ հանձնած քննությունների արդյունքների մասին):

Քոլեջի հասցեն՝ ք. Աբովյան, Հաղթանակի 40 ամյակի պողոտա
Ուսանողական նրբանցք թիվ 4:
Հեռախոսներ՝ 2-03-34, 2-34-55, 2-63-55

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երևան 23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Ինդեքս 69149. Պատվեր 1895. Տպաքանակը 7000. Ստորագրված է տպագրության 7. 07. 1995. Գինը 40 դրամ

digitised by A.R.A.R.@